

ဝိညာဉ် ဘေးသမီး

(လူကြီး၊ လူငယ် ပြဿနာ)

ဓမ္မဝိဟာရီသရာတော်

ပစ္စုပ္ပန်ကမ္မဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာ

www.ariyathitsa.eu.pn

မိဘနှင့် သားသမီး (လူကြီး၊ လူငယ် ပြဿနာ)

အမှန်ကတော့ အဖြေတစ်ခုပေါ့လေ ရှာရမှာပဲ။ ခုနက ပြောသလိုပဲ သူနေခဲ့ရတဲ့ သူ့ဘဝခလေ့ စရိုက်အရဆိုရင်တော့ စားတာ သောက်တာကလည်း ဒီရိုးရိုးပဲပေါ့။ ဒီထဲ သူအသက်ကြီးတာ ကိုပေါ်မှာမှီပြီးသကာလ မွန်တာတို့ချေတာတို့လည်း ဖြစ်ချင် ဖြစ်မှာပေါ့။ ဒီထဲထဲ မှာ သူ့ရဲ့စားတဲ့ အပိုင်းမှာ သန့်သန့်ပြန့်ပြန့်လို့ဆိုတဲ့ အပိုင်းကလည်း သူ့ဘဝကျင်လည်ခဲ့တဲ့ အတိုင်းအထွာတိုင်း သူစားမှာပေါ့။ ဒီကလေးတွေဆိုတာ ကိုယ်ကနေမွေးထားတဲ့ ကလေးတွေဆိုတော့ ဒါလည်း ဂရုစိုက်စရာလည်း ဘယ်မရှိဘူးလို့ ပြောရမှာပေါ့။ ဒါဟာ ဂရုစိုက်ရကောင်းတဲ့အရာပဲလို့လည်းပဲ သူ့ရဲ့ အမှုအကျင့်ပေါ်မှာ သူမြင်မှာမဟုတ်ဘူးလေ။ သူကျင်လည်ခဲ့ရတာ ဒီတိုင်းကျင်လည်ခဲ့ရတာ ဒီတောထဲကပဲ ဒီကလေးတွေကို ဆွဲထုတ်လိုက်တာဆိုတော့လည်းပဲ ဒီကလေးတွေအနေနဲ့ ဘာစဉ်းစားနိုင်မှာတုန်း။ ကလေးတွေဘက်ကနေပြီး သူ့ဘာစဉ်းစားနိုင်မှာတုန်းလို့ ပြောရမှာပေါ့။ အဲ့လိုဆိုတော့လည်း သူကတော့ သူလုပ်တာဟာ သူဖြစ်တာဟာ ဘာမှလွန်တာလည်း မရှိဘူး မှားတာလည်းမရှိဘူးလို့ ဒီလိုသိမှာပေါ့။

စေတနာနဲ့တော့ သူလွန်တာတော့ရှိမှမရှိတာကြီး စေတနာနဲ့ မှားတာလည်း ဘာမှရှိမှမရှိတာကြီးဆိုတော့လည်းပဲ လွန်တာလည်း မရှိဘူးမှားတာလည်း မရှိဘူးပေါ့။ အဲ့လိုဆိုတော့ သူ့အနေနဲ့လည်း ဘာပြုပြင်ချင်စရာ ရှိမှာလည်းလို့ ပြောရမှာပေါ့။ ဒီလိုဆိုတော့လည်း သူ့အမှားကို ဒီလိုမျိုးထောက်ပြလိုက်မယ်၊ သူ့အမှားကို ဒီလိုအဖတ်ဆယ်ပြလိုက်မယ်ဆိုရင်တော့ သူတော်တော်စိတ်မကောင်းတဲ့ အပိုင်းဖြစ်မှာပေါ့။ တကယ်ထောက်ပြလောက်အောင်လည်း သူက ကိုယ့်အပေါ်မှာ အဲ့လို နစ်နာစေချင်တယ်ဆိုတဲ့ စိတ်ဆိုးစိတ်ဆာ သူ့မှာရှိသ

လားဆိုမေးရင် အဲ့ဒီလိုလဲ မရှိတာဖြစ်တဲ့အတွက် အဲ့ဒီလောက် ထောက်ပြတဲ့အဆင့်ထိ အဖတ်ဆယ်တာမျိုးကလည်း မလုပ်သင့်တော့ဘူး။ မလုပ်ကောင်းတော့ဘူးလို့ ဒီလိုပြောရမှာပေါ့။ သူကကိုတကယ်ကို ဆိုးဆိုးဝါးဝါးတရား ပျက်တဲ့အဆင့်ထိ စိတ်ဆိုး စိတ်ဆာတွေ ဖြစ်နေတာဆိုရင်တော့ အပိုင်းတစ်ပိုင်းပေါ့ဗျ . . ဒါ။ အဲ့ဒီလို မဟုတ်ဘဲနဲ့ဆိုတော့ ကိုယ်ကသူ့ထောက်ပြဖို့လည်း မဖြစ်နိုင်ဘူး၊ သူ့ကန့်ကွက်လို့လည်း မဖြစ်နိုင်ဘူး။ အဲ့လိုဆိုရင်တော့ ဘာလုပ်ရ မှာလဲဆိုရင် အဆင်ပြေတဲ့ နည်းလမ်းတစ်လမ်း လုပ်ရမှာပေါ့လို့ ဒါသိဖြစ်ရမှာ မဟုတ်လား။

ခုနက ဒီထက်အဆင်ပြေတဲ့ နည်းလမ်းတစ်လမ်းဆို ဘာလုပ်ရမှာတုန်း ဆိုတော့ သူ့ကို လူကြီးဖြစ်တဲ့အတွက် အဦးထားတဲ့ အနေအထားမျိုးလည်းဖြစ်အောင် အဲ့ဒီလိုပဲ အတူတူ စားရတာကို မစားရတဲ့ အနေအထားမျိုးလည်း ဖြစ်အောင်ပေါ့နော်၊ အဲ့ဒီလိုမျိုးလို ကိုယ်က ဆိုလိုတာကတော့ သူ့ကို လျော့ပြီးဆက်ဆံလိုက်တာ မဟုတ်ဘူး။ နိမ့်ပြီးဆက်ဆံလိုက်တာလည်း မဟုတ်ဘူး။ ကိုယ်နဲ့ အတူတူ ထမင်းစားတဲ့အခါမှာ ထမင်းစားတဲ့ သူထဲက ကိုယ့်သား ကိုယ့်သမီး လို့ဆိုတဲ့ သူတွေက သူတို့ဘဝက သူတို့အဖေကြီးတို့ရဲ့ ဘဝကျင်လည်းတာနဲ့က မတူဘူးလို့ပြောရမှာပေါ့။

အဖေကြီးတို့ရဲ့ ဘဝက တော့ တောထဲမှာလည်း လယ်ကန်သင်းပေါ်မှာလည်း ထိုင်ပြီး စားချင် စားခဲ့ရမယ်၊ အဲ့လိုပဲ လယ်ကွက်ထဲမှာလည်း စပါးရိတ်ရင်း ပြုရင်းနဲ့ စားရင်စားခဲ့ရမယ်။ အဲ့ဒီလိုမျိုးလို ကျင်လည်ပြီးတော့ မြေကြီးနဲ့ ကျင်လည်ပြီး နပန်းလုံး ပြီးလာတဲ့သူဖြစ်တဲ့အတွက် သူကတော့ အမှိုက်တစ်ဖတ်ဝင်သွားတယ်ဆိုလည်း ဘာမှကိစ္စမရှိဘူး။ လူတစ်ယောက်က မွန်လိုက်တယ် ချေလိုက်တယ်ဆိုလည်း ဘာမှကိစ္စမရှိဘူး။ ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆိုရင်လည်း

လူချင်းလူတွေပဲ သူဟာက သူ့ရဲ့ ဒီကိုယ်ထဲကထွက်တဲ့ပစ္စည်းတစ်ခုက ကိုယ့်ထမင်းခွက်ထဲ ဝင်တော့လည်း ဘာဖြစ်သလဲလို့ သူတွက်မှာပေါ့။ ကိုယ်ရဲ့ဒီပါးစပ်တို့ ဘာတို့ကထွက်တဲ့ အရာကိုက မတော်တဆ ချေလိုက် မွန်လိုက်လို့ သူ့ရဲ့ ထမင်းခွက် ထဲဝင်သွားတော့ ဘာဖြစ်မှာလဲလို့ သူတွက်မှာပေါ့။ ဒါကလည်း ရွံစရာရယ်လို့ သိပ်ရှိနေတယ်လို့ သူ့အနေနဲ့ ထင်မှာ မဟုတ်ဘူး။ သူတို့ကျင်လည်ခဲ့ရတဲ့ ဘဝကိုယ်တိုင်က မြေကြီးနဲ့ ကျင်လည်းရတဲ့ ဘဝဖြစ်တဲ့အတွက်ပေါ့။

ဟောမင်းတို့ မွေးတဲ့ကလေးတွေကျတော့ ဒါမဟုတ်တော့ဘူး။ သူတို့ကမြေကြီးနဲ့ နပန်းလုံးပြီးမွေးလာတဲ့ သူတွေ မဟုတ်တော့ဘူး။ သူတို့မွေးတာက ပြောမယ်ဆိုရင်တော့ တိုက်ခန်း ကလေးလို အရာလေးထဲမှာ သူတို့မွေးလာပြီးတော့ တိုက်ခန်းလေးလို အရာလေးထဲမှာ သူတို့ကနေတယ်။ တိုက်ခန်းကလေးလို အရာလေးထဲမှာ သူတို့က ကြီးလာရတာ ဖြစ်လာပြီ။ တိုက်ခန်းကလေးလိုဆိုတာ ဆိုကြစို့ တော်တော်စနစ်တကျ ကိုယ်နဲ့တန်းတူလူတွေနဲ့ ဖက်ပြီးသင်နေရပြီ မဟုတ်လား။ ကိုယ့် မိဘတို့ အနေအထားတုန်းက ကြတော့ ကျောင်းကန် ကနားဆိုတာလည်း အဲ့လောက်ပီပီရီရီ သပ် သပ်ရပ်ရပ် အနေထားမျိုး ဟုတ်မှမဟုတ်ဘူး။ ဒီတော့ ပြောမယ်ဆိုရင် ဒီကလေးလေးတွေနဲ့ ဒီကလေးလေးတွေရဲ့ အဘိုးပေါ်နော် အဘိုးအဘွားဆိုပါတော့။ သူတို့တတွေရဲ့ ဘဝကျင်လည်ချက်ခြင်းက သိပ်ခြားနားနေတယ်ဆိုတော့ ခုနကဒီကလေးလေးတွေဆိုရင် သူတို့ဘာသိသွားသလဲဆိုရင်တော့ တစ်ဖက်သူက အသက်ရှူလိုက်လို့ရှိရင်တောင်မှ အဲ့ဒီရှူလိုက်တဲ့ လေထဲကနေပြီးတော့ တစ်ဖက်သူဆီမှာရှိနေတဲ့ ပိုးမွှားပေါ့ အဲ့ဒါတွေဟာ ကိုယ်ကရှူရှိုက်ရရင် ကိုယ့်ကိုယ်ထဲကို ရောက်တယ်။

အခုခေတ်ကလေးလေးတွေ

ဥပမာတစ်ခု တီဘီတို့လို တစ်ခု တစ်ယောက်စီမှာရှိတယ် ဆိုရင် အဲဒီသူက အသက်ရှူလိုက်တယ်ဆိုရင် အဲဒီသူရှူထုတ်လိုက်တဲ့ လေရဲ့ လေကို ကိုယ်ကရှူမိတာ အပေါ်မှာမှီပြီးတော့ သူဆီက အဆုတ်ထဲက ပိုးက ကိုယ့်အဆုတ်ထဲဆီကို ရောက်တယ်လို့ ဆိုပြီး တော့ ကောင်းကောင်းသိနေကြပြီ။ အဲလိုမျိုးဆိုတော့ သူတို့ကတော့ ဘာမှလည်း မသိဘူး ဘာမှမသိဘူးဆိုတာ ဒါဖြင့် ဂရုစိုက်စရာလည်း မဟုတ်ဘူးလို့ သူတို့ဒီအသက်အရွယ်ထိ နေလာခဲ့ပြီပဲ။ အဲဒီလိုမျိုး သူများတတွေရဲ့ အသက်ရှူတဲ့လေနဲ့ သို့မဟုတ် သူတို့ရဲ့ချေလိုက် မွန်လိုက်လို့ ထွက်လာတဲ့ ဒါအမှုန်တွေပေါ့လေ၊ ဒီအမှုန်တွေကို သူတို့လည်း ရှူလာတာ ရှိုက်လာတာ အဲဒီလိုပဲစားသောက်လာတာ ဆိုတော့ ဘာမှ ဂရုစိုက်စရာမရှိဘူးလို့ သူတို့ကမှတ်တာမဟုတ်လား။ ဂရုစိုက်စရာမရှိဘူးလို့ မှတ်လောက်အောင်ကလည်း သူတို့ ကျန်းမာ ရေးအနေအထားအရဆိုရင် ဒီကနေ့ ဘာမှ အဲဒီလိုရှောင်နေရှား နေတာ မဟုတ်ပေမယ့်လည်း ကောင်းနေတာမဟုတ်လား။

အခုခေတ်ကလေးလေးတွေကျတော့လည်းသူတို့ ကိုယ် တိုင်ကိုယ်တွေ့အနေအထားမျိုးနဲ့တင် သူတို့က မလုံလောက် တော့ဘူး။ သဘောတရား အနေ နဲ့သူတို့က သိနေကြတာ။ အဲဒီ သဘောတရားတွေကလည်း လက်တွေ့မျက်တွေ့ဖြစ်တဲ့ အနေ အထားအထိရောက်နိုင်တဲ့ သဘောတရားတွေဖြစ်နေတာကိုး။ အဲလို ဆိုတော့ ခေတ်က ကလေးတွေ သိတာနဲ့ အဲဒီ ကလေးတွေရဲ့ အဘိုး တွေ အဘွားတွေခေတ်ကနဲ့ သိတာဟာ မတူတော့ဘူးလို့ ပြောကြစို့။ ဒီတော့လည်းပဲ ရွံတယ်လို့ဆိုတာ မဟုတ်တောင်မှလည်း ဒီလိုတော့ မဖြစ်သင့်ဘူးလို့ဆိုတာက ဖြစ်တော့မှာပဲပေါ့။ တကယ်တော့

အဲဒီအသိကနေပြီတော့ ရွံတယ်ဆိုတာလည်း ဖြစ်တယ်လို့ပြောရမှာပဲ။ ဥပမာ ကျုပ်တို့ဆိုရင် စဉ်းစားမိတယ် ကျင်ကြီးတွေ ကျင်ငယ်တွေကို ရွံတဲ့လို့ဆိုတာ လူတွေတချို့များ ဆိုရင် ဒီစားတာ သောက်တာနားမှာ ကျင်ကြီးတို့ကျင်ငယ်တို့ဆိုတာမျိုး စွန့်လိုက်ရင် ဖြစ်ဖြစ် သို့မဟုတ် စွန့်ထားတာမြင်ရင်ဖြစ်ဖြစ် သူတို့မစားနိုင်ကြဘူး မသောက်နိုင်ကြတော့ဘူး။ အနားမှာရှိရင် ပြောရမှာပေါ့။ စွန့်ပေမယ့်လို့လဲ ဒီကျင်ကြီး ကျင်ငယ်တွေဟာ ကိုယ့်အနေနဲ့ တယ်ရွံ့ စရာလို့ မဖြစ်တော့ဘူးပေါ့။ မဖြစ်တော့ဘူးဆိုတော့ ဒါဘာဖြစ်လို့ ဒီလိုဖြစ်တာတုန်း ဘာဖြစ်လို့ ရွံတာတုန်းပေါ့။ အော်လို့ ရွံတယ်ဆိုတာလို့ ဒီကျင်ကြီးတို့ ဒီကျင်ငယ်တို့လို့ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းက စားဖွယ် သောက်ရန်ထဲကို ဝင်လို့မဖြစ်ဘူးပေါ့။ ပါးစပ်ထဲကို ရောက်လို့ မဖြစ်ဘူးပေါ့။ ဘာဖြစ်လို့တုန်းလို့ဆိုရင်တော့ သူကစွန့်ပစ်ပစ္စည်းကို စွန့်ပစ်ပစ္စည်းကို ကိုယ်ကစားသောက်ပစ္စည်းထဲမှာ ရောက်သွားရင်တော့ ဒါဘယ်ကောင်းမလဲပေါ့။ စွန့်ပစ်တဲ့ထဲမှာ ပိုးမွှားတွေတို့ အစိတ်အတောက်တွေဆိုတာလည်း ပါမှာပေါ့လို့။ ကိုယ်စားသောက်တဲ့ထဲမှာ အဲ့ဒါတွေဝင်နေတယ်ဆိုရင်တော့ ကိုယ့် ရောဂါဘယတွေလည်း ဖြစ်မှာပေါ့ပေါ့။

လူကြီးတွေကတော့

အဲ့ဒါပေါ်မှာမှီပြီး လူကြီးတွေကတော့ အဲ့ဒီ ကျင်ကြီးတွေ ကျင်ငယ်တွေ ရွံဖို့ရှာဖို့ ဒါသူတို့သတိထားတာပဲလို့ ပြောရမယ်။ ကလေးလေးတွေဆိုရင် သူတို့စွန့်ပစ်ထားတဲ့ ကျင်ကြီးတွေ ကျင်ငယ်တွေတို့ကို သူတို့ မရွံ့တက်မရှာတက်ပါဘူး။ ဒါတွေကိုပဲ သူတို့ ကိုင်ချင်ကိုင်နေမယ် ဆော့ချင်ဆော့နေမယ် သူတို့ဘာသူတို့သာ အိပ်ရာထဲသာချီးပါနေတာ သေးပါနေတာ ဆိုရင်ကပေါ့လေ။ အဲ့

တော့ လူကြီးတွေ ကဘာပြောတုန်းဆိုရင် ဟာဒါ အက်အက်တွေ ရွံ့စရာကောင်းတယ်ဆိုပြီးသကာလ သူတို့ကို ပြောမယ်ဆိုရင်တော့ ရွံ့တက်နေအောင် သင်ကြားပေးရတယ်ပေါ့။ ဒါတွေကို မကိုင်ရဘူး ဒါတွေနဲ့ ဝေးအောင်နေရမယ်လို့ဆိုတာမျိုး။ အော် တို့စွန့်ပစ်ပစ္စည်း ကို စားသောက်ပစ္စည်းထဲ မပါဝင်အောင် သတိထားတာပဲလို့။ ဒီသတိ ထားတာကို ပိုပိုကဲကဲသတိထားလိုက်တဲ့အခါမှာ ရွံ့သွားတယ်။ စိတ်က ကိုက စပ်ဆုပ်သွားတယ်။ စိတ်ကကိုက နှလုံးနာသွားတယ်။ ဒါကိုမြင် လိုက်တာနဲ့ပဲ မစားနိုင်တော့ဘူး အော့အန်ပြီးမတောင် သွားတော့ တယ်။ အဲလိုဆိုတဲ့ အဖြစ်ထိရောက်တယ်လို့ ပြောရမှာပေါ့။

အဲ့တော့လည်း အော်. . ရွံ့တက်အောင်ဆိုတာကိုယ် တိုင်က တကယ်တော့ ငါလေ့ကျင့်ထားရတာ သင်ကြားထားရတာ ပေါ့။ ဘာဖြစ်လို့ ရွံ့တက်အောင် လေ့ကျင့်ရတာတုန်း သင်ရတာ တုန်းလို့ ဆိုတော့ ရွံ့သွားမှ ဒီစွန့်ပစ်ပစ္စည်းက ကိုယ်ရဲ့ စားသောက် ပစ္စည်းနဲ့ နီးနီးပါးပါးတို့ ရောရောစပ်စပ်တို့ဆိုတာ မထားမိမှာ မဟုတ် လား။ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းနီးလာပြီဆိုရင် အော့ချင်တယ်တို့ အန်ချင်တယ် တို့ ရွံ့ရှာတယ်တို့ဆိုတာ သူဖြစ်ရတာလို့ ပြောရမှာပေါ့ဒါ။ အဲ့ဒီလို ဆိုတော့လည်း ခေတ်သစ်မှာအဲ့ဒီလို သင်ကြားလိုက်တာ အပေါ်မှာ မှီပြီးသကာလ အဲ့ဒီအသိနိုးကြားပြီး သကာလရွံ့တာပေါ့ စက်စုပ်တာ ပေါ့ နှလုံးနာတာပေါ့ ဖြစ်တာပေါ့။

အခု ခေတ်မှလည်း မဟုတ်ပါဘူး ရှေးကလည်း ဒီလိုမျိုးလို ဒါရှိနေတာပါပဲ အခုခေတ်သင်ကြားတာမှ အောင်မြင်တာ မဟုတ် ဘူးလို့ ပြောရမှာပေါ့။ ဥပမာပြောကြစို့ဆိုရင် ကျုပ်တို့အဘွား ကျုပ်တို့ အဘွားက ကျုပ်တို့အရပ်ကလည်း ရေရှားတာဖြစ်တဲ့ အလျောက်အတိုင်းလည်း ရေကို အိုးကြီးအိုးငယ်နဲ့ သူကလည်း စု တက်တဲ့ အနေအထားရှိတဲ့အတိုင်း အိုးကြီးအိုးငယ်တွေနဲ့ ထဲထား

တာ။ ကျီးကနေပြီးတော့ အဲ့ဒီ ရေအိုးပေါ်မှာတက်ပြီးတော့ အဲ့ဒီရေအိုးထဲကရေကို သောက်တယ်။ သောက်တယ်ဆိုရင် ကျုပ်တို့အဘွားဆိုရင် ဒါဆက်ဆက်ခါ ကျီးကန်းကို မောင်းတယ်ပေါ့ဒါ။ နည်းနည်းမှ အသောက်မခံဘူးပေါ့။ အမေကြီးကလည်းဗျာ ကျီးကန်းရေစားလို့ ရေသောက်တာပဲ သောက်ပါစေပေါ့ ဘာပြုမှာ လဲပေါ့။ ဟဲ့ သူတို့က ကျင်ကြီးပုံတွေဘာတွေလည်း ထိုးစားလာတာ အဲ့တော့ ဘယ်မှာ သူတို့ အသောက်ခံလို့ဖြစ်ပါ့မလဲ။

ဟော သူဒီလိုပြောတယ် ဒီကျီးကန်းက တကယ်ပဲ ကျင်ကြီးပုံကို ထိုးလာခဲ့တယ်၊ ဆွလာခဲ့တယ်ဆိုတဲ့ ကျီးကန်းလားဆိုတာ ဘယ်ပြောနိုင်မှာလဲပေါ့။ ဒါပေမယ့်လို့ သူ တစ်ချိန်ချိန်က တစ်နေရာရာမှာတော့ ကျီးကန်းဆိုတာဟာ အဲ့ဒီလိုမျိုးလဲ စားစရာရှိရင်လည်းပဲ စားစရာကို ထိုးစွပြီးစားသလို၊ စားစရာ မရဘူးလို့ ဆိုရင်လည်း ကျင်ကြီးတို့ ဘာတို့ဆိုရင်လည်း သူက ထိုးဆွ ပြီးတော့စားမှာပေါ့။ အဲ့ဒီလို စားတာလည်း သူမြင်ခဲ့ဘူးတဲ့ပုံတဲ့ ပေါက်တယ်။ ကျီးကန်းတိုင်း အဲ့လိုပဲ ထိုးစားတာလို့ သူ့စိတ်ထဲမှာ စွဲထားပြီးတော့ အဲ့ဒီကျီးကန်းကတော့ အဲ့ဒီရေအိုးကို လာမသောက်လေနဲ့ သောက်လို့ ရှိရင် သူတစ်ခါတည်း တအားမောင်းတော့တာပဲလို့ ဒီလိုပြောကြစို့။ အဲ့တော့ ရှေးကလူတွေလည်းပဲ အဲ့ဒီလိုသိပါတယ်ပေါ့၊ သိနေကြတယ်ပေါ့။

ဆိုလိုတာဟာတော့ဖြင့် စွန့်ပစ်ပစ္စည်းနဲ့ စားသုံးတဲ့ပစ္စည်း မရောစပ်အောင်ပေါ့လေ ဂရုထားတယ်ပေါ့။ အဲ့ဒီလို ဂရုထားတာပေါ်မှာမှီပြီး သကာလ ဒါကလေးတွေကို ပညာသင်ကြားတဲ့ အနေနဲ့ သင်ကြားတယ်။ ဒီစွန့်ပစ်ပစ္စည်းနဲ့ စားသုံးပစ္စည်း မရောဖို့ပါပဲ သင်ကြားတာကတော့။ အဲ့ဒီသင်ကြားချက်မှာ အခုတော့ပိုမိုမိုမို သိလာတာကတော့ မိုက်ခရို စကုတ်တို့ ဘာတို့ ပေါ်လာတာပေါ်မှာ

မှီပြီးသကာလ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းထဲမှာ ပါဝင်တဲ့ ဒီအညစ်ကြေးနဲ့ ပိုးမွှားတွေရဲ့ အနေအထားကို မျက်စိတွေနဲ့ကို တပ်အပ်မြင်ရတဲ့ အနေအထားထိရောက်သလိုအထိ သူတို့ကိုသင်ကြားပေးလိုက်တာဆိုတော့ တော်တော် ပီပီရီရီကိုပဲ သင်ကြားနိုင်တယ်လို့ ဒီလိုပြောရမှာပေါ့။ ဒီတော့လည်း ကလေးတွေမှာ ရွံတက်တယ်တို့၊ နှလုံးနာတက်တယ်တို့ဆိုတာမျိုး ဖြစ်တာပေါ့။

ဒါပေမယ့် ရှေးအခါက လူတွေကတော့ အဲဒီလောက်ထိ နှလုံးနာရကောင်းမှန်း ရွံရကောင်း မှန်းဆိုတာ တယ်မသိတော့ဘူး။ ခုနကပြောတဲ့ မြေကြီးပေါ်မှာပဲ ဖက်ပြီးတော့ သူတို့ကမွေးလာခဲ့ကြတဲ့ သူတွေ ဖြစ်တဲ့ အလျောက်ပေါ့လေ၊ သူတို့လည်း ဘဝအတွေ့အကြုံ အသက်အနေအထားအရဆိုရင်လည်း ဒီလိုလုပ်လို့တော့ ဘာမှမဖြစ်ပါဘူးလို့ ဆိုတာမျိုးပေါ့လေ သူတို့က သိနေတာကိုး။ ဥပမာဆိုရင် ဒို့ငယ်ငယ်က တစ်စုံတစ်ခု သွေးထွက်သံယိုလေးတစ်ခုခုဖြစ်တယ်ဆိုရင်ပဲ ခွေးပဲကိုက်လိုက်တာပဲ ခံရခံရ တစ်စုံတစ်ခု တိုက်မိတာပဲ ခံရခံရ သွေးတွေထွက်လာပြီ ပဲ့ရွဲ့သွားလို့သွေးတွေထွက်လာပြီလို့ ဆိုရင် ဘာလုပ်သလဲလို့ဆိုရင် မြေကြီးကို အမှံလေးစင်း မြေကြီးကို မှုန့်မှုန့်ညက်ညက်ကလေး ဖြစ်သွားအောင်လက်ဝါးထဲ ခုန်လိုက်ခါလိုက်တာပေါ့လေ ပဲ့သွားတဲ့ အနာထဲကို ထည့်လိုက်သိပ်လိုက်တာပဲ။ အဲဒီလို သိပ်လိုက်တဲ့ အခါကြတော့ ဟော ဒါသွေးထွက်လည်း ရပ်သွားပြီ အနာလည်း ပျောက်တာပဲဗျ။

ဆိုလိုတာကတော့ မြေကြီးဆိုတာ တကယ်အတိုင်းဆိုရင် ဒီဖက်ခေတ်သိရတဲ့ မျက်စိနဲ့ကြည့်မယ်ဆိုရင် ဒါတော်တော်ကို အန္တရာယ်များတဲ့ဟာလို့ ပြောရမှာပေါ့ဗျာ။ ဆိုကြပါစို့၊ ရောဂါပိုးတို့၊ ဘာတို့ဆိုတာလည်းပဲရှိနိုင်တာမဟုတ်လား။ တသက်လုံးလုပ်ခဲ့တာလို့ပြောရမှာ ဘာဆေးမှသိပ်မနေဘူး။ အဲလိုဆိုတော့ ဒီအမှုန့်လို့

ဆိုတော့လည်း သွေးကတိတ်သွားပြီး ရပ်သွားတာပေါ့လေ။ အနာလည်းပျောက်သွားတာပါပဲ။

အဲ့လိုဆိုတော့ကိုယ့်ရဲ့ဘဝတစ်သက်တာမှာ အတွေ့အကြုံအနေအထားရဆိုရင် အဲ့ဒီစားစရာနဲ့ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းဟာ မရောသင့်ဘူးလို့ဆိုတဲ့ဟာက ခပ်ပြယ်ပြယ်ဖြစ်သွားတယ်လို့ပြောရမှာပေါ့။ ခုနက စွန့်ပစ်ပစ္စည်းလို့ဆိုတဲ့ဟာထဲမှာတော့ ကျင်ကြီးတို့လောက်သာမက ဘဲနဲ့ ကိုယ့်ရဲ့ ချေလိုက်ဆတ်လိုက်လို့ထွက်သွားတဲ့ အမှုတို့ အမွှားတို့ပေါ့ဗျာ အဲ့ဒါတွေကနေ မြေကြီးတွေထဲမှာ ရှိနေတဲ့ဟာတွေ အထိပေါ့လေ။ ဒါစွန့်ပစ်ပစ္စည်း... စွန့်ပစ်ပစ္စည်းစာရင်းထဲမှာ ဒါတွေလည်း ပါရမှာပေါ့လေ။ အဲ အဲ့ဒါတွေက စားရေးသောက်တာတို့ ဘာတို့လို့ထဲမှာ လူ့ ကိုယ်ခန္ဓာထဲပြန်ရောက်လာပေမယ်လို့လည်းပဲ သိပ်ဘာမှ ဖြစ်တာမဟုတ်ပါဘူးလို့ဆိုတာမျိုးကို သူ့ကိုယ်တွေ့ကိုယ်ကြုံ အနေအထားရသူကထင်မြင်တာပေါ့။ ဒါသိပ်ဂရုစိုက်နေစရာ မလိုပါဘူးလို့ဆိုတာမျိုး ဒါနည်းနည်းကြီးလာတဲ့ သူတွေက အဲ့ဒီလို မြင်တယ်။

ငယ်တဲ့ သူကတော့အဲ့ဒီလိုထိလဲပဲ ကိုယ်တွေ့ ကိုယ်ကြုံအနေအထားကလည်း မရှိသေးတာဆိုတော့ မဖြစ်ဘူး။ ဆယ်ရေးတစ်ရေး ကိုးရေးတစ်ရာ ဖြစ်ခဲ့သော်ဆိုပြီးတော့ ဒါဖြစ်နိုင်တဲ့ အနေအထားရှိတဲ့ဟာတွေ၊ ဒါတွေဆိုရင်တော့ ရွံရှာစရာတွေ၊ ဒါတွေဆိုရင်တော့ စပ်ဆုပ်စရာတွေ၊ ဒါတွေဟာတော့ဖြင့် တို့မထိ မစပ်ရမယ့် ဟာတွေလို့ သူတို့က သိသွားပြီးနောက် ဒါတွေကို သူတို့က စပ်ဆုတ်တော့တာပဲ။ သိစိတ်ကနေတင်မကတော့ပဲနဲ့ မသိတဲ့စိတ်မှာထိ သူတို့ကဝင်သွားပြီဆိုတဲ့အခါကြတော့ အော့ချင်တာတွေ အန်ချင်တာတွေ နှလုံးနာတာတွေ သူတို့ဖြစ်တော့၊ ဒီအမှုကြီးကတော့ ဖြစ်သွားတယ်လို့ပြောကြစို့။ ခြားလည်းခြား နားရမှာပေါ့ လူကြီးတွေက အတွေ့အကြုံတွေ အများကြီးရထားတာကို။ လူငယ်ကတော့

သိပ်အတွေ့အကြုံလည်း မရှိဘူး၊ အတွေ့အကြုံမရှိပေမယ့် အသိအမြင်ကြတွေ့လည်း လူကြီးထက်ပိုတဲ့ အသိအမြင်တွေ သိထားတာ တော်တော်များတာဆိုတော့လည်း သူတို့နှစ်ယောက်က ဘယ်သိပ်စပ်လို့ရမလဲပေါ့။

အဲ့ဒီလိုဖြစ်တဲ့အခါမှာ ခုနက ထမင်းဝိုင်းပြောကြပါစို့။ ထမင်းဝိုင်းမှာ လူကြီးလည်းပါတယ် လူငယ်လည်းပါတယ်ဆိုရင် လူကြီးက ဒီလိုပဲ သိပ်အလေးမထားတဲ့အတိုင်း ဆိုကြပါစို့။ ချေလိုက် ဆတ်လိုက်မယ်ဆိုရင် . . . ထမင်းပွဲကနေထသွားပြီးတော့ တစ်နေရာရာဘက်မှာ ချေဆတ်မယ်ဆိုရင်ဖြစ်ဖြစ် ဒါကောင်းတာပေါ့။ ဒါမှမဟုတ်လည်း ချေတဲ့ ဆတ်တဲ့အခါမှာ ခံဖို့ရန်အတွက် လက်ကိုင်ပဝါတို့ဘာတို့ အစရှိသဖြင့် အဲ့ဒါလေးနဲ့ ကိုယ့်မျက်နှာပေါ်မှာ အုပ်ပြီး ချေလိုက်ဆတ်လိုက်မယ် ဆိုရင် ကောင်းတာပေါ့။ သူက အဲ့ဒီလောက် ထိလုပ်နေဖို့မလိုပါဘူးလို့ သူ့စိတ်ထဲထင်ချင်ထင်မယ်။ ဟောခုနက သူ့ကိုယ့်တွေ့ကိုယ့်ကြုံ အနေအထားအရပေါ့လေ။ နောက်ကိုယ်ရဲ့ အောက်က ငယ်သူငယ်သူတွေဆိုတာကိုလည်း အဲ့ဒီလောက် အားနာနေရမယ့်သူတွေ အဲ့ဒီလောက် ငဲ့ညှာနေရမယ့်သူတွေဆိုတာ မဟုတ်ဘူးလို့လဲ သူထင်ချင်ထင်မယ်။

ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆိုရင် လူဆိုတာ ကိုယ်ချင်းစာပြီးသိရတာ ကိုယ်ချင်းစာပြီး သိရတယ်ဆိုတာ သူ့ကိုယ်နဲ့စာလိုက်ရင်တော့ သူက အဲ့ဒါတန်ဖိုးမှ အလေးမထားတာဆိုတော့လည်း ကိုယ့်အောက်က လူတွေကလည်း ဘယ်မှာအလေးထားမှာလဲပေါ့။ အလေးမထားတဲ့ အခါကျတော့ သူကတော့ ချေဆက်ချင်လည်း ဒီတိုင်းနဲ့ပဲ ချေဆက်တယ်။ အဲချေဆက်ပစ်လိုက်ရင်တော့ ခုနက ပြောခဲ့တဲ့ ကိုယ်ထဲကနေ ထွက်လာတဲ့ အမှုအမွှားတွေကတော့ တစ်ခါတည်း ဖွားကနဲဆိုတော့ အကုန်လုံး စုပ်ပက်လိုက်သလိုတော့ ဖြစ်သွားမှာပေါ့။ ဒါကိုလူငယ်

ဖြစ်တဲ့သူကတော့ ဒါတွေရဲ့ အကြောင်းအပေါင်းတွေလည်း သင်ကြားထားရတာက သူ့ထက်ပိုမိုမို။ အဲဒီလိုမျိုးလို နေထိုင်ခြင်းကြောင့် ဘာမှမဖြစ်ပါဘူးဆိုပြီးတော့ မဖြစ်တဲ့ဟာတွေကို ကြည့်ပြီး သကာလတစ်ခါတည်း မကြောက်ဘူး မရွံ့ဘူး အဲ. . မလိုလားအပ်ဘူးလို့၊ မထင်ဘူးလို့ဆိုတဲ့ဟာမျိုးလည်းပဲ လူငယ်ကမရှိဘူး။ လူငယ်ကတော့ ဟာဒါကြောက်စရာကောင်းတယ်။ ရွံစရာ ကောင်းတယ်။ ကြောက်တယ်ဆိုတာကနေ ပိုပြီးရွံတာဆီထိရောက်တာပေါ့။ အဲဒီအဆင့် ဖြစ်နိုင်တာပဲဆိုတော့ ဒါတွေ အပေါ်မှာသူလည်းပဲ သတိထားရတာပေါ့။

အဲဒီ သတိထားရင်းကနေ ပိုပြီးသကာလ နောက်ဆုံးပိတ်တော့ ဒီသတိထားတာကို မသိစိတ်ထဲဝင်သွားပြီဆိုတော့ ရွံတာတို့ ရှာတာတို့ ဟောဖြစ်တော့တာပေါ့။ အဲလိုဖြစ်ပြီဆိုရင် ဒီလူကြီးတစ်ယောက်နဲ့ ဒီလူကြီးနဲ့ ဒီလူငယ်တွေ အတူတူ နေကြထိုင်ကြမယ် စားကြသောက်ကြမယ်ဆိုရင်တော့ ပဋိပက္ခတော့ အရှည်ကြီး ဖြစ်လာပြီ အကြီးကြီးဖြစ်လာပြီလို့ပြောရမှာပေါ့။ ပဋိပက္ခဆိုတာ ဟိုတစ်ဖက်ကလည်း ဒါကို သိပ်သတိမထားနိုင်ဘူး ဟိုတစ်ဖက်ကလည်း ဒီလိုဖြစ်တာကို ကိုယ်ခွင့်လွတ်နိုင်ပြီး သည်းခံနိုင်တဲ့ အနေအထားထိမရှိဘူး။ ဆိုလိုတာကတော့ ခွင့်လွတ်သည်းခံတယ်ဆိုတာ မအော့ချင် မအန်ချင်ပဲ မရွံရှာပဲ ဒါမျိုးဖြစ်အောင် သူ ခံနိုင်တဲ့နေအထား သူမရှိဘူးဒီလိုဆိုလိုတာပါ။ အဲဒီလူကြီးသွန်သင်မယ်ဆိုတော့ ကိုယ်က သူ့ရင်ခွင်ထဲကြီးလာခဲ့တဲ့သူ သူမွေးထားတဲ့သူ ဘယ်သူ့သွန်သင်လို့ ဖြစ်မလဲ။ သွန်သင်ရင်ရော သူက အလွယ်တကူ နားထောင်မှာလား ဘယ်သူနားထောင်မလဲပေါ့။ သူက ဘယ်မှာ ဒီဟာကို နားလည်နိုင်မလဲ။ အမယ်လေးမင်းတို့က ကြီးကျယ်လိုက်တာကွာ မင်းတို့က ကဲလိုက်တာကွာ။ တော်တော်ကြီးကို မဟုတ် မဟတ်လုပ်တဲ့ဟာတစ်ခုအတွက် ကိုယ့်ကိုချစ်လွန်းလို့သာ သူကနေပြီးတော့ နားထောင်

ရတဲ့ အနေအထားမျိုးဖြစ်မှာပေါ့။ အဲ့လိုဆိုတော့ သူ့စိတ်ထဲမှာ ငိုငင်သွားမှာပေါ့။ ဟင် . . ဆိုတာမျိုးပေါ့လေ၊ သူတို့ ငါ့အပေါ် မှာ နည်းနည်းမှ ခွင့်မလွတ်နိုင်ကြပါလား။

ကဲသူတို့ ခွင့်မလွတ်နိုင်ပေမယ့် ငါတော့ သူတို့ကြိုက်တဲ့ အတိုင်း ငါကချစ်တာဆိုတော့ သူတို့ကြိုက်တဲ့အတိုင်း ငါကတော့ လိုက်နေရမှာပေါ့လို့ဆိုတာမျိုးနဲ့ ဆိုလိုတာကတော့ သူကတော့ မှန်တယ် မှန်ပေမယ့်လို့လဲပဲ ဒါ သူ့ကို ဒီလိုဖြင့်ပြောထိုက်တဲ့ အနေအထားမရှိဘူး။ ပြောစရာမရှိဘူး။ ပြောစရာ မရှိပေမယ့် ဟောငဲ့သား၊ ငါ့သမီး ငါမြေး၊ ငါ့မြစ်ဆိုတဲ့ သူတွေကတော့ ပြောပြီ။ ပြောပြီ ဖြစ်တဲ့ အတွက် ပြောထိုက်တဲ့ အနေအထားမရှိတာကို ပြောကြတာဖြစ်ပေမယ့် ငါက သူတို့ကိုချစ်တာဆိုတော့ အင်းသူတို့ ပြောတဲ့အတိုင်း ငါလိုက်ရမှာပေါ့ဆိုတဲ့ သဘောမျိုးနဲ့ သူကတော့ အင်မတန် စိတ်မကောင်းစွာနဲ့ပဲ လိုက်သွားမှာမဟုတ်လား။

ဒီလိုဆိုတော့လည်းလူကြီး ပြောလို့မဖြစ်ဘူး။ ခုနက အော့ချင်တယ်၊ အန်ချင်တယ်၊ ရွံရှာတယ်၊ ဆက်စပ်တယ်ဆိုတာ ခုနက မစပ်ထိုက်တဲ့ဟာ စပ်လာလို့ရှိရင် မသင့် မြတ်ဘူးဆိုတဲ့ အသိက နေပြီးတော့ ဒီအသိကို တော်တော်များများ စုဝေးလိုက်တဲ့အခါကျတော့ ဒီအသိကြီးကို ဒီတိုင်းတိုင်းထည့်မထားတော့ဘဲနဲ့ မသိစိတ်ထိသူကဝင်သွားပြီ။ မသိစိတ်ထိဝင်သွားတဲ့အခါကျ တကယ်လို့ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းနဲ့ စားသောက်ပစ္စည်းနည်းနည်း စပ်ပြီလို့ဆိုလို့ရှိရင် သူဘာသူ အော်တိုမစ်စတ်(automatic) တုန့်ပြန်တာပေါ့။ အဲ့ဒီတုန့်ပြန်တာက ဘာလဲဆိုရင် ရွံတယ်ဆိုတာမျိုး ဖြစ်သွားတာပဲ။ တစ်ခါတည်း လက်ညှိုးထိုးပြီးတော့ အန်ပစ်တာလည်း မဟုတ်ဘူး၊ အော့ပစ်တာလည်း မဟုတ်ဘူး။ ခုနက သိထားတဲ့ အသိက မသိစိတ်ကို ရောက်သွားပြီဆိုတဲ့အခါကျ အဲ့ဒီမသိစိတ်ကနေ ပြီးတော့ တိုက်ရိုက် တုန့်ပြန်

လိုက်တာမျိုး ဒါ အော့ချင်တယ် အန်ချင်တယ်လို့ဆိုတာ ဖြစ်တာဆိုတော့ ကဲ ဒီကလေးကို အဲ့ဒီလိုမဖြစ်ပါနဲ့ဆိုပြီးသကာလ ပြောမယ်ဆိုလည်း ပြောလို့ မရဘူးလို့ ပြောကြစို့။ ပြောလို့မရတော့ ဒီနှစ်ခုက ပဋိပက္ခဖြစ်တာလို့ ပြောမှာပေါ့။ ဒါက လူကြီးနဲ့ လူငယ်တွေ ပေါင်းနေရတဲ့ မိသားစုတိုင်းမှာ ဒီလိုကြီး ပဋိပက္ခဖြစ်တာပဲ။ မန္တလေးမှ ဖြစ်တာလည်း မဟုတ်ဘူး၊ ရန်ကုန်မှဖြစ်တာလည်းမဟုတ်ဘူး။ ဘယ်မြို့မှာ ဖြစ်ဖြစ်၊ မြန်မာပြည်မှ ဖြစ်တာလည်းမဟုတ်ဘူး။ ဘယ် ဒါတခြား နိုင်ငံတွေလည်း အကုန်ဖြစ်နေတာပဲလို့ ပြောကြစို့။ ဒါကြီးသူနဲ့ ငယ်သူတို့ရဲ့ မျိုးစက်တစ်ဆက်အတွင်းမှာ ဒါဖြစ်တဲ့ ပဋိပက္ခလို့ ဒါပြောကြစို့။

ပဋိပက္ခဆိုတာ ရန်ဖြစ်နေတဲ့ဟာကို ပဋိပက္ခလို့ဆိုလိုတာ မဟုတ်ပါဘူး။ မညီမျှနေတဲ့ အဖြစ်တစ်ခုကို ပြောတာပါ။ အဲ့တော့ ပြီးတော့လည်း အဲ့ဒီလူကြီးက အခန်းကဏ္ဍက ကုန်လာပြီ။ ဒီအိမ်ရဲ့ အခန်းကဏ္ဍက ကုန်လာပြီဆိုတော့ ဒီအိမ်မှာ သူကျွေးထားတာ သူရှာထားတာကို ကျန်တဲ့သူတွေကထိုင်ပြီးသုံးနေကြ စားနေကြတာမျိုးဆိုရင်တော့ ဒီအိမ်ရဲ့အခန်းကဏ္ဍက သူဖွင့်ထားတာလို့ပြောရမှာပေါ့နော်။ အခုတော့ လူကြီးဆိုတဲ့ လူက ဒီအိမ်ရဲ့ အခန်းကဏ္ဍမှာ မရှိနေတော့ဘူး။ သူလုပ်ထားတာလည်း မရှိတော့ဘူး။ သူကျွေးထားတာလည်းမရှိတော့ဘူး။ အဲ့လို ဆိုတော့ သူက မှီခိုသူဆိုတဲ့ အနေအထားမျိုးကြီးတောင် ရောက်နေတယ်။ အဲ့ဒီလို ရောက်နေတဲ့ အခါကြတော့ အဲ့တော့ ဒီသူရဲ့အမှီခိုခံတဲ့ သူတွေကနေ တစ်စုံတစ်ရာကလေး ပြောလိုက်ရင် တအားထိခိုက်သွားတယ် အဲ့ဒါလည်း။ အဲ့ဒါလည်းနော် မောင်ရင်တို့တတွေ ကြီးလာမှသိမှာလို့ ပြောကြစို့။ ကြီးလာမှ သိတာဆိုတာ ငါတို့လည်း နည်းနည်းကြီးတဲ့အပိုင်းထဲ ဝင်လာတော့ နည်းနည်း သိတယ်လို့ ပြောကြစို့။

တို့နေကြထိုင်ကြတယ် ငယ်တဲ့သူတွေက ကိုယ့်ထက်တော်
တော်ငယ်တဲ့ သူတွေကပေါ့ ဥပမာ အသက် ၂၀-၂၅-၃၀ ပေါ့ အဲ့ဒီ
လောက်သူလေးတွေကနေပြီးတော့ . . ဟာ . . ဘုန်းကြီးကြီးက ဘာ
ဖြစ်ပါပြီ။ ဘုန်းကြီးကြီးက ဘယ်လိုဖြစ်နေပါပြီနဲ့ သူတို့ကတော့ ပြောင်
ပြောင်နောက်နောက်လည်း ဖြစ်မယ်။ ဒါမှမဟုတ်လည်း သူတို့ သိပ်
မထင်ဘူးပေါ့။ အဲ့လိုဆိုတော့ ကိုယ့်ကိုဘယ်လိုနေတယ် ဆိုကြပါစို့။
လုံချည်ဝတ်ထားရင်လည်း အဲ့ဒီလုံချည်ကလည်း ခပ်တိုတို နှစ်တောင်
နံလောက်ရှိတာဆိုတော့လည်း လုံချည်ဝတ်ထားရင်ပဲ ဒါအိမ်နေလှဲ
နေတဲ့အခါမှာဆိုရင် ဘာတွေပေါ်နေတယ် ပေါင်တွေ ပေါ်နေတယ်၊
အစရှိသဖြင့် ဒါဘုန်းကြီးကြီးပြီမို့ ဒီလိုဖြစ်တာ ဆိုတာမျိုးပေါ့လေ
သူတို့ကပြောပြီဆို၊ ဟာ ဘယ်ဒီလိုတော့ဖြစ်မလဲ ဆိုတာမျိုးပေါ့လေ။
ကိုယ်ကပြောမယ် ဆိုရင်တစ်ခါမှ အပြောခံရတဲ့ဘဝ မရောက်ဘဲနဲ့
ကိုယ်ကပြောနေတဲ့ ဘဝမှာ အမြဲတမ်းရှိခဲ့တာဆိုတော့ ကိုယ့်ကို
ဒီသူကဒီလို ပြောလာပြီလို့ဆိုတဲ့ အခါကြတော့ တော်တော်ခံ ရခက်
တယ်လို့ပြောရမှာပေါ့။ တော်တော်ခံရခက်တယ်လို့ဆိုတော့လည်း
မခံရအောင်တော့ ကိုယ့်တော့ ကြိုးစားနေတာပေါ့လေ။

အဲတော့ ဒါ ကြီးလာတဲ့အပိုင်းရောက်လာလို့ရှိရင် ငယ်တဲ့
သူ အပိုင်းကလည်း နှိမ်တယ်လို့ဆိုတာမျိုးလိုလိုဖြစ်တာဆိုတော့ ဟာ
တော်တော်ခံရတယ်ဗျ။ အဲတော့ တကယ်ဒါဆိုရင် ကိုယ့်အိမ်နဲ့ ကိုယ့်
ယာနဲ့ သူတို့က လုပ်သူကိုင်သူဆိုပြီးတော့ အိမ်ရဲ့ အခန်းကဏ္ဍ ဖွင့်နေ
တဲ့ လူတွေတောင်မဟုတ်သေးဘူး။ ကိုယ်ကလည်းပဲ အဲ့ဒီအိမ်ရဲ့
အခန်းကဏ္ဍမှာ တကယ်ကို အခန်းကဏ္ဍကုန်သွားတဲ့ လူတစ်ယောက်
တောင် မဟုတ်သေးဘူး။ အဲ့ဒီလိုတောင် အတော်ခံရတယ်ဆိုတော့
ခုနက မိသားစုမှာဆိုရင်ကတော့ အိမ်ရဲ့အခန်းကဏ္ဍကို သူတို့တတွေ
ကဖွင့်ပြီး သကာလဦးဆောင်လာရာကနေပြီးတော့ တကယ့် ကလေး

လေးပေါက်စနကနေပြီး သူတို့ရင်ခွင်ထဲမှာကြီးထွားလာတဲ့ လူတစ်ယောက်က လူလားမြောက်ပြီး သူကအိမ်ရဲ့အခန်းကဏ္ဍမှာအိမ်ရှင်အိမ်ရှင်မဆိုပြီးဖြစ်သွားပြီးတော့ ကျင့်သုံးတက်တဲ့အလေ့အထရှိတယ်။

နန်းကျဘုရင်နဲ့တူတဲ့ လူကြီးတွေ

ငါတို့ကရှင်ဘုရင်မဟုတ်တော့ဘူးကွ၊ နန်းကျဘုရင်ပေါ့လေ။ ဒီနန်းကျဘုရင်ဖြစ်သွားလို့ ရှိရင်အနေတော်တော်ခက်တယ်ပေါ့။ ကိုယ့်သား သို့မဟုတ် ကိုယ့်သမီး တစ်ယောက်ယောက်ကနေပြီးတော့ ဘုရင်ဖြစ်သွားလို့မို့လို့ နန်းတော်ကြီးအုပ်စိုးသွားပြီလို့ဆိုတဲ့အခါကျတော့ ကိုယ်က နန်းကျဘုရင်ဖြစ်သွားပြီလို့၊ နန်းကျဘုရင်ဖြစ်တဲ့အခါကျရင်တော့ အဲ့ဒီဘုရင်လုပ်တဲ့ သူကလည်းပဲ သူကဘုရင်ဆိုတော့လည်း နန်းကျဘုရင်ကိုလည်း အဖေဒီလိုနေပါ၊ အမေ ဒီလိုနေပါဆိုတာမျိုး သူလည်း နေရာချထားရမှာပဲပေါ့။ အဖေလုပ်တာကိုက မဟုတ်သေးပါဘူး၊ အမေလုပ်တာမျိုးကိုက မဟုတ်သေးပါဘူးဆိုတာမျိုး သူကလည်းပဲ ပြောရမှာပေါ့။ အဲ့ဒါကို နားမလည်ဘူး နားမလည်တဲ့အတွက်လည်း ငါကိုသတ်သတ်တစ်ခါတည်း ဘုရင် မဟုတ်တော့တာနဲ့ ဒါမဟုတ်ငါအိမ်ရဲ့အခန်းကဏ္ဍမဖွင့်နိုင်တော့တာနဲ့ ငါကိုသတ်သတ် သူတို့တမင်အပြစ်ရှာပြီးသကာလ အပြစ်တင်နေကြတယ်။

ငါစိတ်ဓာတ်ငါ့စေတနာကိုတောင် သူတို့နည်းနည်းမှ မလေးစားနိုင်ကြတော့ပါလား။ လူ့လောကကြီးကလည်း ကြောက်စရာပါလား။ ငါတို့ကနေပြီးတော့ လုပ်ထားတဲ့ အရုပ်ကလေးတွေဖြစ်တဲ့ ငါတို့သား၊ ငါတို့သမီးဆိုတဲ့ဟာတွေကတောင် ငါတို့ ပြန်ပြီးတော့ ခြောက်နေပါပြီလား။ ငါတို့ကလည်းသူတို့ကို ပြန် ကြောက်ရမယ့် အနေအထားဆီကို ရောက်နေပါပြီလား။ လူ့ဘဝရဲ့ အနှစ်သာရ

ဆိုတာ ဘယ်မှာတုန်းဆိုတဲ့ဟာမျိုးကို သူကတော့ သံဝေဂကြီးရတော့တာလို့ ဒီလိုပြောရမှာပေါ့။ စိတ်မကောင်းခြင်းကြီးဖြစ်တော့တာလို့ ဒီလိုပြောမှာပေါ့။ အဲ့ဒါဆိုရင်တော့ သူ့အပျော်နည်းသွားပြီ။ အဲ့ဒီလိုမျိုးလို ဆက်စပ် ဆက်ဆံခံရတာပေါ်မှာမို့ပြီး သူ့အပျော် နည်းသွားပြီ။

အပျော်နည်းသွားပြီး သူ့ဘာလုပ်မလဲဆိုတဲ့ အခါကျတော့ တတ်နိုင်ရင် အဲ့ဒီဘုရင်လို့ဆိုတဲ့ ဒီသားတို့သမီးတို့ဆိုတဲ့ ဒီအိမ်ကို မင်းချုပ်အုပ်လုပ်နေ ဘုရင်ပေါ့ဗျာ။ အဲ့ဒီသားတို့သမီးတို့နဲ့ သိပ်ကြီးမျက်နှာချင်းမဆိုင်မိအောင်ဆိုရင်လည်း သူကြိုးစားပြီ။ စာဖတ်တက်တယ်ဆိုရင်လည်း စာတွေပဲသူဖတ်နေမယ်။ တရားအားထုတ်တက်တယ်လို့ဆိုရင်လည်း ခုနကပြောခဲ့တဲ့ တရားဓမ္မသင်ကြားချက်ကလေးကို ကိုယ်ရဘူးတာအတိုင်းပဲ သူတရားအားထုတ်ပြီး နေတော့မယ်။ ဒါဘာလဲလို့မေးရင် သူ့အဲ့ဒါတွေပေါ်မှာ ပျော်ပြီး အဲ့ဒါတွေလုပ်နေတာမဟုတ်ဘူး။ ခုနက သားတို့သမီးတို့လို ကိုယ်လုပ်ထားတဲ့ အရုပ်ကလေးတွေက ကိုယ်အသက်သွင်းပြီးထားတဲ့ အရုပ်ကလေးတွေက ကိုယ့်ကိုလာပြီးသကာလ ခုနကပြောသလို စော်ကားတယ်ပေါ့လေပြောမယ်ဆိုရင်တော့လည်း။ ဒါမှမဟုတ်ရင်လည်း ချယ်လှယ်တယ်ပေါ့လေ။ ဒါမှမဟုတ်လည်း စိုးမိုးအုပ်ချုပ်တာကို လုပ်တယ်ဆိုတဲ့ဟာကို အခံရအနည်းဆုံးဖြစ်အောင် သူရှောင်ရှားတာလို့ ပြောရမယ်ပေါ့။ ဒါနော် လူကြီးတိုင်းလုပ်ကြတယ်။

အဲ့ဒီလိုလုပ်တော့ ဘာဖြစ် တုန်းဆိုရင်တော့ အဲ့ဒီလူလည်း တဖြည်းဖြည်းနဲ့ပတ်ဝန်းကျင်နဲ့ ကင်းပြတ် ကင်းပြတ်လာတယ်။ ကင်းပြတ်ကင်းပြတ်လာလို့ အတော်ကြီးကို ကင်းပြတ်သွားပြီလို့ဆိုတဲ့ အခါကြတော့ သူက စကားပြောစရာ မရှိတော့ဘူး။ စကားလည်း မပြောတော့ဘူး။

သူငယ်ပြန်တယ်ဆိုတာ

အဲ့ဒီလိုဖြစ်တဲ့အတွက် မပြောတော့ တာပေါ်မှာမှီပြီးတော့ သူလည်းပဲ သူ့လက်ငင်းအခန်း ကဏ္ဍ ဘာမှ မရှိတော့ဘူး။ ကြာလေ အခန်းကဏ္ဍကလျော့သွားလေကြာတော့ အခန်းကဏ္ဍက လျော့သွား တော့ဆိုပြီးတော့ လျော့သွားတော့ သူဘာဖြစ်သတုန်းဆိုရင် သူ့ ဘာ သာသူ ဟိုအတိတ်တွေကိုပဲ ပြန်တွေးနေရတော့တယ်။ သူငယ်တုန်း ကဖြစ်ရပ်တွေ ငယ်တုန်းက အကြောင်းအရာတွေပဲ။ ဟော လက်ငင်း ပစ္စုပ္ပန်မှာက သူဘာမှမသိတော့ဘူး။ ခုနလိုအဆက်ဖြတ်ပြီး နေလိုက် လေ ပိုပြီးမသိလေ သူကလဲ မသိသွားတော့တာပေါ့။ မသိတဲ့အခါကျ တော့ လူ့စိတ်ကလည်း မသိဘဲလုံးလုံးနေလို့ရတာမှ မဟုတ်တာဆို တော့ သူက တွေးတော့တာပေါ့။ ဘယ်တွေးတုန်းဆိုရင် ပစ္စုပ္ပန် အခုလက်ငင်းရှိနေတဲ့ ကိုယ့်အိမ်ကိုယ့်ရာထဲက အကြောင်းအရာကို မတွေးတော့တဲ့ အခါကျတော့ အတိတ်ပြန်တွေးတော့တာ။ အတိတ် ကငါတို့ မောင်နှမတွေ နေခဲ့တာကဘယ်လို။ ငါတို့ လင်မယားတွေ နေခဲ့တာက ဘယ်လို။ ငါတို့ သူငယ်ချင်းတွေ ကလေးတွေအဖြစ်နဲ့ နေခဲ့တာ အဲ့ဒီနာမည် မခေါ်တက်တော့ဘဲနဲ့ ဟိုးအရင်တုန်းက သူငယ်ငယ်တုန်းက ကျင်လည်ခဲ့တဲ့နာမည်တွေကို ဒီလူတွေရဲ့ နာမည် တွေနဲ့ ယောင်ယောင် ပြီးခေါ်တယ်။

ဥပမာဆိုပါစို့ ကျုပ်တို့အဘွားများ ဆိုရင် ကျုပ်တို့အမက ဖွားမြင်ဖြစ်တယ်။ ဖွားမြင်ဆိုတာ တခြားသူတစ်ယောက်ယောက်က ခေါ်မယ်ဆိုရင် ဟဲ့အဘွားမြိုင် မဟုတ်သေးပါဘူးလေ။ သူ့သမီးက လှထွန်းဖြစ်တဲ့အတွက် ဟဲ့လှထွန်းလို့ခေါ်တယ်။ အဲ့တော့ သူတို့ ပြောမယ်ဆိုရင် သူတို့ဟာ ဝန်းကျင်နဲ့ ကင်းကွာလာပြီဆိုတဲ့ အကြောင်းကိုပြောတာပဲ။ တို့နာမည်တွေဟာ ရောင်ရမ်းပြီးခေါ်လာ

ကုန်ပြီ၊ ကျုပ်တို့ကိုခေါ်မယ်ဆိုရင်လည်း ကျုပ် တို့အကိုနာမည် ခေါ်ချင်ခေါ်မယ်။ သို့မဟုတ် ကျုပ်တို့အဖေရဲ့နာမည် ခေါ်ချင်ခေါ်မယ်။ ဟော အဲ့ဒီလိုမျိုးပေါ့ ဒါသူဖြင့် ပတ်ဝန်းကျင်နဲ့ ကင်းပျက်ရတဲ့ အနေအထားကို ရောက်နေပြီပေါ့။ ကင်းပျက်ရတဲ့ အနေအထား ရောက်တာလည်းပဲ သူကင်းပျက်ချင်လို့ ကင်းပျက်ရတာမဟုတ်ဘူး။ အခြေအနေအရ သူဖြင့်ဒီလိုနေမှ သက်သာမှာပဲလို့ဆိုတာနဲ့ သူ့ ဘာသာသူ သူ့အခန်းကဏ္ဍကို မှိန်မှိန် မှိန်မှိန်ပစ်လိုက်လို့ သိပ်သနား စရာကောင်းတာလို့ ပြောရမှာပေါ့။ ဒီအဘိုးကြီးတွေ ဒီအဘွားကြီး တွေမှာပေါ့လေ။ အဲ့ဒီလိုနဲ့ပဲသူတို့နောက်ဆုတ်သွားရတာ။ နောက် ဆုတ်သွားရင်း သွားရင်းကနေပြီးတော့ ပစ္စုပ္ပန်တွေကို မေ့မေ့လာပြီ။ မေ့မေ့လာတော့ နောက်ကျတော့ ဘာဖြစ်တုန်းဆိုရင် သူငယ်ပြန် တယ်ဆိုတဲ့ အဖြစ်ကို ရောက်တာပဲလေ။

သူငယ်ပြန်တယ်ဆိုတာ အိုးပုတ်ကလေး ချိုးရုပ်ကလေးနဲ့ပဲ ကစားနေချင်တယ်ဆိုတဲ့ ဟာမျိုး မမှတ်ပါနဲ့လို့ ပြောရမယ်။ ဒီလိုစိတ်ကူးတွေဖြစ်ပြီးတော့ အဲ့လိုပဲ သူငယ်ပြန်သွားတယ်လို့ ပြော ရမယ်။ ကျုပ်တို့အဘွားတို့ သူငယ်ပြန်တဲ့ အပိုင်းဆိုရင် ဒါသူငယ် ပြန်တာကြီးက တကယ်အိုးပုတ်ချိုးရုပ်နဲ့ ကစားတဲ့ အနေအထား တော့ မဟုတ်ဘူး။ တစ်ချိန်တုန်းကဆိုရင်တော့ သူ့ကိုကျုပ်တို့ကနေ ပြီးတော့ မုန့်ကျွေးလိုက်တယ်ဆိုရင် ဒါသူမစားဘူး။ သူ့မြေးကလေး ကျွေးချင်တာတို့ သူ့မြစ်ကလေးကျွေးချင်တာနဲ့ သူ့ရှောက်ကျွေး တာပေါ့။ ဒါလူကြီး စိတ်မှာရှိတုန်းကပေါ့။ နောက်တကယ်ကြီးလာလို့ သူ သူငယ်ပြန်သွားပြီ ဝန်းကျင်နဲ့သူလွတ်သွားပြီလို့ ဆိုတဲ့အခါကျ တော့ သူ့မုန့်ကျွေးတာကို သူ့စားရုံတင်မကဘူး ကလေးမုန့်ကျွေး တာကို ကလေးတွေဆီကနေ လုစားတယ်။ လုစားတဲ့အဖြစ်ကို ရောက် သွားပြီ၊ သူက သူငယ်ချင်းဖြစ်သွားပြီလေ၊ ဒီကလေးတွေနဲ့က . . ဒါ။

လူဦးနှောက်က ထည့်သလောက်ပဲ ဝင်တာပါ

ဆိုလိုတာကတော့သူ့တို့ ဦးနှောက်တွေဟာပြောမယ် ဆိုရင်တော့လူဟာဦးနှောက်ရှိတယ် ဆိုပေမယ့်လူရဲ့ဦးနှောက်တွေ ကလည်း ထည့်သလောက်ပဲဝင်တာနော်။ ရှိနေပြီးသားက ရှိနေ ပြီးသား။ ရှိနေပြီးသားထဲမှာအခုခေတ် ဒီဂဏန်းတွက်စက်တို့လို ကွန်ပျူတာတို့လိုပေါ့ သူကရှိတာပဲရှိတယ်။သူကဦးနှောက်လို ပဲဒီထဲ ထဲမှာ တစ်စုံတစ်ခုကောင်းတဲ့အချက် တစ်ချက်သွင်းရင် ကောင်းတာ တွေ ပြန်ထုတ်မယ်။ မကောင်းတဲ့အချက်အလက်သွင်းရင် မကောင်း တဲ့ အချက်အလက်ပြန်ထုတ်မယ်။ ကျုပ်တို့က မဟုတ်တရုတ် ရယ် စရာ အချက်အလက်သွင်းရင် ရယ်စရာတွေပြန်ထုတ်မယ်။ အဲ အဲလို မျိုးလိုပဲ ကျုပ်တို့ ဦးနှောက်ဆိုတာလည်းသွင်း သွင်းတာဝင်မှာပေါ့။ ထုတ်သွင်းတာပဲထုတ်မှာပေါ့။

ဒါအဲဒီလိုမျိုးလိုပေါ့ သူကလည်းအဲတိုင်းပဲ ဝန်းကျင်ကြီးကို ကြောက်လာတာကိုး ကိုယ်မွေးထားတဲ့သား၊ သမီးဖြစ်ပေမယ့်လို လည်း ကြောက်လာတယ်။ ကိုယ်အသက်သွင်းထားတဲ့ အရုပ်ကလေး ပေါ့ ကိုယ်မွေးထားတဲ့သားသမီးကတော့ သူ့စိတ်ထဲမှာတော့ အဲဒီ လိုခံယူတာပေါ့။ အဲဒီ အရုပ်ကလေးကလည်း ကိုယ့်ခြောက်တယ်။ ခြောက်တယ်ဆိုတာ နာလောက်အောင် ပြောတာမျိုးလည်းခြောက် တယ်။ ဒါမှမဟုတ်ရင်လည်း ကိုစု ခုနကတုန့်ပြန်သလိုမျိုးနဲ့လည်း ခြောက်တယ်။ အဲခြောက်တဲ့အခါကြတော့ သူတော့ ကြောက်မှာပေါ့။ ကြောက်တော့အဲဒါကြီးကို အဲဒီလိုမျိုးလိုအခြောက်မခံရချင်ဘူး။ အဲဒီလိုမျိုးလို ကိုယ့်သား ကိုယ့်သမီးတို့စိတ်ဆင်းရဲသွားမှာမျိုးလည်း မဖြစ်ချင်ဘူး။ အဲတော့ဘာလုပ်ရမလဲ ရှောင်ရပြီပေါ့။ ဟိုကြားထဲမှာ မျက်နှာထားပြီးတော့ရှောင် ဒီကြားထဲမှာ မျက်နှာထားပြီးတော့ ရှောင်ပေါ့ဗျာ။

တွေးမခိုတော့ မေ့တတ်တယ်

အဲ့ဒီလိုရှောင်ရတဲ့ဘဝ သူတို့က ရောက်သွားပြီလို့ဆိုတဲ့ အခါကျတော့ . . ကဲဒီလိုဆိုရင်သူတို့ စိတ်ကြီး မရှိဘူးလား၊ ဦးနှောက်ကြီး မရှိဘူးလားဆိုတော့ ရှိတာပေါ့။ အဲ့ဒီဦးနှောက်ထဲမှာ သူတို့သွင်းစရာ ပစ္စုပ္ပန်ကမရှိတော့ဘူး။ ဆိုလိုတာကတော့ သူတို့မေတ္တာပေးစရာ လူကဖြင့် တယ်မရှိတော့သလိုလိုဖြစ်သွားပြီ။ သူတို့ ဘာကလေးလုပ်လိုက်မယ် ဟဲ့ ဟဲ့ ဆိုတာမျိုးကဖြစ်သွားပြီး မဟုတ်လားလူတွေက။ အဲ့တော့ သူတို့က ဘာမှလည်း မေတ္တာပေးတာမျိုး မေတ္တာပြတဲ့ဟာမျိုး သူတို့လုပ်အားနဲ့ တစ်ဖက်သူကို သူဖြင့် မေတ္တာဒီလောက်ရှိပါတယ်ဆိုတာမျိုးကို ပြဖို့ရန်လည်း ဘာမှ အခွင့်မရတော့ဘူးဆိုတော့ သူတို့ ဘာမှမလုပ်ရတော့ဘူး။ ဘာမှမလုပ်တော့ဘူး။ ဘာမှမလုပ်တော့တဲ့ အခါကြတော့ သူ့အတိတ်ကိုပဲ သူပြန်တွေးနေတာပေါ့။ အဲ့ဒီလို ပြန်တွေးနေတဲ့အခါကြတော့လည်း သူ့အတိတ်ထဲကဟာတွေပဲ သူပေါ်တော့တယ်ပေါ့။

ကျုပ်တို့ပြောသလိုပေါ့။ ကျုပ်တို့ထောင်ထဲနေတုန်းက အပြင်ဘက်ကဟာလည်းပဲ ဆိုကြပါစို့။ ကျုပ်တို့ဆယ်နှစ်ကျတာဆိုတော့ ၃နှစ်ပဲ ၄နှစ်ပဲ ၅နှစ်ပဲ ၆နှစ်ပဲတုန်းက ဘာမှ မတွေးဘူး။ အဲ့ဒီသူတွေဟာ မေ့ကုန်တယ်။ အကုန်ဘာမှ မတွေးတော့။ ပြောပေါ့ဗျာ ကျုပ်တို့ ရထင်က ဦးသောင် ဆိုတဲ့လူဆို အလွန်ရင်နှီးတဲ့ သူ စိတ်ထဲကနေဘယ်လိုမှ ထွက်စရာတောင်မကောင်းတဲ့လူ။ ရုပ်ကြီးလည်းမြင်နေတယ် စဉ်းစားလိုက်ရင်။ ဒါပေမယ့်ဒီလူ နာမည်ဘယ်လို ခေါ်ပါလိမ့်လို့ဆိုတာကျုပ် ထောင်ထဲကနေ အပြင်ဘက်ရောက်မှကို ကျုပ်ဖြင့် ဒါဘယ်သူက ပြောလိုက်လို့လားမသိဘူး အဲ့ဒီ နာမည်တောင် သတိရတာ။ ဦးသောင်ဆိုတာတော့ နည်းနည်းမှတောင် စိတ်ထဲကနေ လုပ်

လို့ မရဘူးဗျာ။ ဒီရထင်ဆိုတာတောင်မှ ဒီအတော်ကြီးဖော်ယူရတယ်။ ရထင်ဆိုတာတော့ ပေါ်လာသေးပေမယ့် ဦးသောင်ဆိုတာဖော်လို့ မရဘူး။ ဒါဘာလဲလို့မေးရင် အပြင်ဘက် အကြောင်းတွေ့စမရှိပြီး နေတဲ့အခါကျ အပြင်ဘက်ကလူတွေ အကုန်မေ့။ ဒါ ဒီလိုဖြစ်နေတာပေါ့။ အခုအပြင်ဘက်ရောက်လာတဲ့အခါကြလည်း ထောင်ထဲကလူတွေကို အရင်တုန်းက မမေ့နိုင်စရာလို့ ထင်ရပေမယ့် အကုန်မေ့လို့ ပြောကြစို့ ထောင်ထဲကလူတွေ။ ကိုယ်မှ အသုံးမကျတော့တာ ဖြစ်တဲ့အတွက်အခုလည်းဒီလိုပဲ အဘိုးတို့ အဘွား တို့ဆိုတဲ့လူတွေက ဘယ်လိုမှတစ်ခါတည်း သူတို့ကတော့ဖြင့် ကိုယ့်သားကိုယ့်သမီး၊ ကိုယ့်မြေး ကိုယ့်မြစ်ဆိုတဲ့ဟာတွေ အပေါ်မှာ မေတ္တာတွေ တအား ဖြိုးဖြိုးဝေထားတယ်။

ပျစ်ပျစ်သွေးသောက်

မေတ္တာတွေဖြိုးဖြိုးဝေထားသလို မေတ္တာထားတဲ့ အကြောင်းကလည်း မေတ္တာထားတယ်ဆိုတာကလည်း အော်ငါ့သားလေး ငါ့သမီးလေး၊ ငါ့မြေး ငါ့မြစ်ကလေးတွေ ကျန်းမာကြပါစေ သူတို့တတွေချမ်းသာကြပါစေ။ ငါ့သမီးလေးငါ့သားလေး၊ငါ့မြေးကလေး ငါ့မြစ်ကလေးတွေကျန်းမာကြပါစေလို့ဆိုတာမျိုး ဒီအဘိုးတွေ အဘွားတွေမပြောဘူး။ ချမ်းသာကြပါစေဆိုပြီးတော့လည်း မပြောဘူး။ စိတ်ကရော ဒါဖြင့် ကျန်းမာပါစေ ချမ်းသာပါစေလို့ဆိုတာ ရှိမနေဘူးလားဆိုတော့ ဒါစိတ်ကရှိနေတယ်။ စိတ်ကရှိနေတော့ အဲ့ဒီစိတ်ကရှိတဲ့အတိုင်းဖြစ်အောင်ဆိုတာ သူတို့ကျန်းမာဖို့ သူတို့ချမ်းသာဖို့ရန်အတွက် သူကနေပြီး သူစွမ်းနိုင်သမျှတွေ လုပ်ဆောင်ပေးနေတယ်။

ဒါမေတ္တာထားတယ်ဆိုတာ ကျန်းမာပါစေလို့ ပြောတာမျိုး မေတ္တာထားတာလို့ ပြောတာမဟုတ်ဘူး။ ချမ်းသာပါစေလို့ ပြောတာမျိုး မေတ္တာထားတာလို့ ပြောတာမဟုတ်ဘူး။ တကယ်မေတ္တာထားတာက ဒီလူတစ်ယောက်အပေါ်မှာ မေတ္တာထားတယ်။ ထားတဲ့သူတစ်ယောက်အပေါ်မှာ ကိုယ်စွမ်းနိုင်သမျှနဲ့ စွမ်းစွမ်းတမံနဲ့ သူ့ကို ကူညီချင်တယ်။ အဲ့ဒါကို မေတ္တာသုတ်တံမှာလည်း အဲ့ဒီတိုင်းကိုလည်း ပြောတယ်။ ကျန်းမာပါစေနဲ့ **မေတ္တာသုတ်တံရဲ့** မေတ္တာပို့ချက်အရ ဒီကနေ့ ပို့နေကြပေမယ့် ဒါကသတ်သတ်ပြောမယ်ဆိုရင်တော့ ပြစ်ပြစ်သွေးသောက်ဆိုတဲ့ ဟိုစကားပုံလိုပဲ။ အဲဆေးမြစ်ရဲ့ နာမည်လည်း မသိတော့ဘူး။ ဆေးမြစ်ရဲ့ နာမည်လည်း မသိတော့ဘူး။ ရောဂါရဲ့ နာမည်လည်း မသိတော့ဘူး။ အဲ့ဒါဘာရောဂါဖြစ်ရင် ဘာဆေးမြစ်ကလေးသွေးသောက်ရတယ်ဆိုလားလားပေါ့။ အဲဒီသွေးသောက်တာတောင် ပျစ်ပျစ်ကလေးသွေးသောက်ရမှာဆိုတဲ့ ဟာကလေးလောက်ပဲ သိနေတော့သလို၊ လူတွေကျန်းမာပါစေ၊ ချမ်းသာပါစေလို့ လုပ်တာဟာ ပျစ်ပျစ်သွေးလို့ဆိုတဲ့ သိနည်းကားမျိုးပဲသိနေတော့တာ ပြောရမယ်။

တကယ်လည်းပဲကိုက်တယ်၊ ကိုယ်ချစ်တယ်ဆိုရင် ကိုယ်ချစ်တဲ့ သူအပေါ်မှာကိုယ်က စွမ်းစွမ်းတမံတော့ လုပ်လိုက်ချင်တာပဲ။ ကိုယ်ကကောင်းတယ်လို့ ထင်တဲ့ဟာ သူ့အတွက်အလုပ်ဖြစ်မယ်လို့ ထင်တဲ့ဟာ ကိုယ်ကကူညီချင်တာပေါ့။ အဲ့ဒီလိုမျိုးလည်း မေတ္တာရှိရင် ကူညီရတယ်လို့ ဘုရားက ဒီလိုပဲပြောတယ်။ သက္ကော- လူစွမ်းကောင်းလုပ်နေရမယ်ပေါ့။ ချစ်သူအပေါ်မှာတော့ဖြင့် သူ့ရှေ့ကနေ ကိုယ်ရပ်ပြရမယ်။ ဥဇု- တကယ့်ကို ဖြောင့်မတ်ပြီးတော့နေရမယ်။ ဖြောင့်မတ်နေရမယ်လို့ဆိုတာတော့ဖြင့် မရိုးမသားဘာမှ မလုပ်ရဘူးပေါ့။ သုဟုဇု- စိတ်မှာတောင် မရိုးမသားမလုပ်ရဘူး။ မုဒု တို့၊

အနုတိမာနိတို့ဆိုတဲ့ တခါတည်း နုည့်တာတွေတို့ နုနုည့်ည့် နေထိုင် ပြတာတွေတို့ ခုနက ပြောခဲ့တဲ့ မာန်မထောင်တာတွေတို့ပေါ့။ ဟုတ် တာပေါ့။ အဲ့ဒီမိဘလို့ဆိုတဲ့၊ ဘိုးဘွားလို့ဆိုတဲ့ သူတွေကလည်း ကိုယ့် အပေါ်မှာ သက္ကာ- စွမ်းစွမ်းတမံကို သူက လုပ်ချင်တာပဲ။ သူတတ် နိုင်သမျှနဲ့တော့ ကိုယ့်သား၊ သမီးလုပ်နေတယ် အဲ့ဒီလုပ်တဲ့ဟာကို သူက လုပ်နိုင်သေးသပဆိုရင် သူလုပ်လိုက်ချင်တယ်။ သား၊ သမီး တို့ရဲ့ ခေတ်က အသုံးအဆောင်တွေ သူလုပ်လိုက်တဲ့အခါမှာတော့ အချိုးတော့ကျချင်မှကျမှာပေါ့။

လူငယ်အချိုးကို လူကြီးတွေမသိ

အဲ့ဒီအချိုးမကျတာကို သူမသိဘူး။ ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆိုရင် သူ့အချိုးတင်ကတော့ကျတာပဲလေ။ သူ့အချိုးတုန်းကကျပေမယ့် အခု အချိုးကတော့ ကျချင်မှကျမှာ။ အဲ့ဒီတုန်းက အဲ့ဒီ အသုံးအဆောင် ပစ္စည်းမျိုးတောင်မှလည်း သူ့ခေတ်တုန်းက သုံးခဲ့သလိုမျိုးနဲ့ဆိုရင် လုံလောက်တယ်လို့ထင်မှာပေါ့။ ဒါပေမယ့် အခုခေတ်လူတစ်ယောက် ကျတော့ လုံလောက်ချင်မှ လုံလောက်မယ်။ ပြောကြပါစို့၊ လျှပ်စစ် ပစ္စည်းတွေလို၊ ကွန်ပျူတာပစ္စည်းတွေလို၊ ရေဒီယိုကတ်ဆက် ပစ္စည်း တွေလိုဆိုရင်ကတော့ သူ့ခေတ်တုန်းကတောင် ဟုတ်တိပတ်တိ မရှိ သေးတာဖြစ်တဲ့အတွက် ဒါကို သူဘယ်လိုမှ အချိုးကျအောင် လုပ်နိုင် မှာ မဟုတ်ဘူး။ ဒါပေမယ့်လို့ သူလုပ်နိုင်တယ်လို့ လုပ်တတ်တယ်လို့ နည်းနည်းထင်ရင် သူလုပ်မှာပဲ။ ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆိုရင် ငါမလုပ်ရင် ငါ့သား၊သမီးတွေ လုပ်နေရတော့မယ်။ ငါ့သား၊ သမီးတွေ လုပ်တာတော့ ငါလည်းလုပ်နိုင်တာတော့လုပ်မယ်လို့။ သူကတော့ တကယ်ကို စိတ်ဓာတ်နဲ့ စေတနာနဲ့ မေတ္တာနဲ့ကူလိုက်တာပဲ။ သူချစ်

တာကို၊ ချစ်တော့ ကျန်းမာပါစေလို့ပြောမနေဘူး။ သူတို့တတွေရဲ့ ဒီလုပ်ဆောင်ချက် နည်းပြီးသကာလ ပိုကျန်းမာဖို့ ပိုချမ်းသာဖို့ အဲ့လိုမျိုး စိတ်ဓာတ်နဲ့ သူကူညီတာပဲ။

အဲ့လိုကူညီပေးမယ့် ခုနကပြောခဲ့တဲ့ အချိုးက မကျနေဘူး။ သူ့ခေတ်ကအချိုးနဲ့ ကိုယ့်ခေတ်ကအချိုးနဲ့ တူတာမဟုတ်တာဆိုတော့ ကိုယ့်ခေတ်က အချိုးကို သူလည်းပဲ မသိဘူး။ သူ့ခေတ်ကအချိုးကို ပဲသူသိတာဆိုတော့ ဟော အဲ့ဒီလို အချိုးမကျနေတဲ့အခါကြတော့ သား သမီးလုပ်တဲ့သူက ဟာအဖေ လုပ်တာက စေတနာနဲ့ ဘယ် လောက်လုပ်ပြီဆိုပေးမယ့်၊ အဘိုးတို့ အဘွားတို့လုပ်တာက စေတနာ နဲ့ ဘယ်လောက်လုပ်တာဆိုပေးမယ့် ကျနော်တို့ကျမတို့မှာ ဟောဒီလို ပျက်စီးပါတယ်လို့ဆိုတာမျိုးနဲ့ ကိုယ်ကပြောရပြီဆိုတဲ့ အခါကျတော့ ဟော သူတို့က ငါတို့ကိုယ်ကို သူတို့က အပြစ်မြင် တာ။ ငါတို့က သူတို့အပေါ်ထားတဲ့မေတ္တာရဲ့ တစ်ဝက်တောင် မဟုတ်ဘူး၊ တစ်စိတ် တောင် ငါတို့အပေါ်မှာ မေတ္တာ မထားနိုင်ပါလား။ ငါ့နယ်နော် သူတို့ ကိုမို့ခိုနေရတဲ့ ဘဝကလွတ်လိုက်ချင်လိုက်တာမျိုး သူတို့သိပ်ဖြစ်မှာ ပေါ့။

အဲ့ဒီအခါကျရင်တော့ သူတို့ကလည်းဒီလူတွေကို တက်နိုင် သမျှကူညီပေးနေပေးမယ့် ဒီလူတွေကို သိပ်ရင်မဆိုင်ချင်ဘူး။ သူတို့က အပြစ်တင်ခံရတဲ့အဖြစ်ကိုး။ သူတို့ အပြစ်တင်ခံရတာ နာလို့ မဟုတ်ဘူးနော်၊ အပြစ်တင်ရတဲ့ကိုယ့်သား၊ သမီး သနသွားမှာ စိုးရိမ် လို့၊ ဂုဏ်ကျသွားမှာစိုးရိမ်လို့ ဒီသူတွေ အပြောမခံရအောင်တော့ ဒီလူတွေနဲ့နည်းနည်းပဲစကားပြောမှ၊ ဒီလူတွေနဲ့ နည်းနည်းပဲ မျက်နှာ ချင်းဆိုင်မှ ဖြစ်မှာဆိုတာမျိုးနဲ့ သူ့ဘာသာသူ နည်းနည်းရှောင်တာ ပေါ့။ အဲ့ဒီလို ရှောင်ရင်း ရှောင်ရင်း ကနေမှ သူကဘာဖြစ်လဲဆိုရင် ခုနကပြောခဲ့တဲ့ အတိတ်ပြန်တွေ့ ရတော့တာပေါ့။ အတိတ်ပြန်တွေ့

တာတွေများနေတဲ့အခါကျတော့ များများသာတွေးကြည့် ခင်ဗျား တို့လည်းငယ်သေးပါတယ်။ ကိုယ့်ငယ်သေးလို့များ အဲလိုဖြစ်တာ မဖြစ်နိုင်ဘူးလို့ ထင်ရင်ရှောင်ကြည့် ၊ကိုယ့်ဘာသာကိုယ် တစ် ယောက်တည်းနေကြည့် ဖြစ်လာမယ်သာမှတ် ပဲဗျာ။

လူငတ်သွားတဲ့ တောကျောင်းဘုန်းကြီးတွေ

ဟိုတောထဲမှာနေတဲ့ တောကျောင်းဘုန်းကြီးတွေတို့ ဘာတွေတို့ တော်တော်များများဟာ အဲဒီသဘောရှိတာပေါ့။ ကျုပ်တို့ ရွှေမြင်တင်တောင်တို့ဘာတို့ နေကြထိုင်ကြတယ်။ အဲဒီလိုမျိုးလို ဒီ တစ္ဆေခြောက်ခံရတာတို့ သရဲခြောက်ခံရတာတို့ဆိုတာ မဖြစ်ဘူးပေါ့။ ဘာဖြစ်လို့မဖြစ်တာတုန်းဆို ကိုယ်ကခုနကပြောသလို လူငတ် သွားတာမျိုး လူပြတ်သွားတာမျိုးမဖြစ်ဘူး။ လူငတ်သွားတာမျိုး လူပြတ်သွားတာမျိုး မဖြစ်ရင် ကြောက်စရာတွေဖြစ်ဖြစ်၊ ဒါလန့်စရာ တွေဖြစ်ဖြစ် ချစ်စရာတွေဖြစ်ဖြစ် တစ်ခုခု သူ့စိတ်ကနေပြီးတော့ လုပ် နေတာပဲ။

ဟိုတောင်ပေါ်မှာနေသွားတဲ့ ရသေ့ကြီးဦးခင်မောင်ဆိုတဲ့ ရသေ့ကြီးတစ်ယောက်ဆိုလို့ရှိရင် သူဆိုရင်အဲဒီတိုင်းပဲ လူငတ်သွား တာလို့ ပြာရမှာပေါ့။ အဲဒါဖြစ်ပြီး သူ့ဘာဖြစ်လဲဆိုရင် နတ်သမီးတွေ ချည်းသူ့ဆီလာနေတယ်လို့ ဒီလိုပြောတယ်။ တစ်ခါတစ်ခါ သူ့တစ် ယောက်တည်း ဆဲနေတယ်လို့ ဒီလိုသိရတယ်။ ဘာဆဲတာတုန်း ဆရာတော်ရသေ့ကြီးလို့ပြောလို့ရှိရင် ဟာ နတ်သမီးတွေက လူလာ လာပြီး ခါးတို့လို့တို့၊ ခေါင်းပုတ်လို့ပုတ် လုပ်လုပ်နေလို့ အဲဒါတွေ ဆဲပစ်နေတာလို့ ဟောအဲဒီလိုမျိုးပြောတယ်ဒါ။ အဲဒါ ဘာလည်းလို့ ဆိုရင် လူငတ်သွားတာ။ လူငတ်သွားတော့ တစ်ယောက်တည်း

တွေးတော့တာပေါ့။ တွေးရင်းတွေးရင်ကနေ အတွေး တွေကနေပြီး တော့ မရှိတာတွေကို သူဖန်ပြီးတော့သူလည်သွားတော့တာလို့ ပြောရ မှာပေါ့။ အဲ့ဒီလိုပဲ တောကျောင်းဘုန်းကြီးတွေဆိုရင် တော်တော်များ များအဲ့ဒီလိုဖြစ်တယ်။

လူပျက်လူငတ်ရင် ပကတိစိတ်ပျက်တတ်တယ်

ဒါဖြင့်ဘုန်းကြီးရော မဖြစ်ဘူးလားလို့မေးလို့ရှိရင် ကျုပ်တို့ က လူမငတ်ဘူး။ လူမငတ်ဘူးဆိုတာဘုန်းကြီးက လူတွေကလည်း ဘယ်လောက်လာနေလို့ တွေ့နေလို့လည်းဆိုရင် မတွေ့ပါဘူး။ ကျုပ် တို့လည်း တခြားတောကျောင်း ကျောင်းဘုန်းကြီးတွေထက်တောင် ကျုပ်တို့တွေ့တာနည်းဦးမယ်။ နည်းပေမယ်လို့ ကျုပ်တို့က လူမငတ် ဘူး။ အဲ့ဒီ **ရနေတဲ့ သဘောတရားအရ သဘောတရားတစ်ရပ်အရ ဒီသဘောတရားကို လူတွေဆီကို ငါဘယ်လိုလုပ်ပေးမလဲ၊** လူတွေ ကို ငါဘယ်လိုလုပ်ကူညီရမလဲဆိုပြီးတော့ ပြောမယ်ဆိုရင်လည်း စာ ဖတ်ချင်ရင်လည်း ဒီအကြောင်းအရာနဲ့ပဲ စိတ်ကထားပြီးဖတ်တယ်။ ဒါမှမဟုတ်လို့ စာရေးချင်ရင်လည်း လူတွေအားလုံးအတွက် ကောင်း ကျိုးတွေဆိုပြီးတစ်ခါတည်း အဲ့ဒီလိုမျိုးနဲ့ စာရေးတယ်။ ဒီတော့ ပြော မယ်ဆိုရင် လူတွေအပေါ်မှာကိုယ်က မေတ္တာထားနေတာ။ အများကြီး ဖြစ်တဲ့ လူ့လောကကြီးက လူတွေအားလုံးအတွက်ကိုပဲ ငါဖြင့်ကူညီ နေတာ၊ ငါဖြင့်လုပ်ကိုင်နေတာ၊ ငါဖြင့်ဆောင်ရွက်နေတာလို့ ကိုယ်က သိနေတာ။ ကိုယ်ကခုနကပြောသလို စိတ်တွေက ဟိုရောက်ဒီရောက် ခြောက်တည်ခြောက်ခြားတာတွေ မဖြစ်တာပေါ့။ ကိုယ်ကမေတ္တာထား နေတာကိုး မေတ္တာထားခွင့်ရတယ်။ ပြောမယ်ဆိုရင် လူနဲ့မပျက်တာ လို့ပြောရမှာပေါ့။

အဲ့ဒီလိုလူနဲ့ မပျက်နေရင်တော့ဘာမှမဖြစ်ပေမယ့် လူနဲ့ သာပျက်ကြည့် ငယ်ရွယ်သေးတဲ့ခင်ဗျားတို့တတွေ တကယ်ပဲ တစ်ယောက်တည်းပျက်ကြည့် ပျက်ကြည့်ရင် အဲ့ဒီလိုပဲ ခြောက်ခြား လာမှာပဲ။ နတ်သမီးတွေနဲ့ပဲ တွေ့မလား၊ တစ္ဆေသရဲတွေနဲ့ တွေ့မလား သို့မဟုတ် ဟိုး သူငယ်ပြန်သလို ငယ်ငယ်တုန်းကနှောင်းနှောင်း တုန်းက ဖြစ်ရပ်ပျက်ရက်တွေကိုပဲတွေ့မလား။ ပြောမယ်ဆိုရင်တော့ ပကတိ စိတ်နဲ့တော့ ကွာသွားလိမ့်မယ်။ ကွာသွားပြီးနောက် ဒီသူက ဟိုခုနက ပြောသလိုပေါ့ ကြောင်တောင်တောင်ဆိုတဲ့ သဘောမျိုးလိုလို ကိုယ်က တွေးတာက ဒီအကြောင်းအရာကိုပဲ ဒီပစ္စုပ္ပန်ကိုပဲ။ အကြောင်း အရာကနေကင်းပြီးတော့ သူ့ဟာနဲ့သူ မျောပြီးတွေးနေတာဆိုတော့ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းအရာကို သူက စိတ်မရှိတော့ဘဲနဲ့ နေတာပေါ့။ အဲ့ဒီလို စိတ်မရှိတော့ဘဲနေတာကို မေးလိုက်ရင်လည်း ကြားချင်မှကြား ချင်မှကြားမယ်။ ခေါ်လိုက်ရင်လည်း ထူချင်မှထူးမယ် ဒီလိုလည်း ကြားချင်မှကြားမှာကိုး။ အဲ့ဒီလိုဖြစ်တဲ့အခါကြတော့ ဒီလူ က ကြောင်တောင်တောင်ဆိုတာမျိုးပေါ့။ ဆိုလိုတာဟာတော့ဖြင့် လူဟာ ပစ္စုပ္ပန်နဲ့ကင်းပြီးနေပြီလို့ဆိုရင် အဲ့ဒီလိုမျိုးလိုဖြစ်သွားတာပဲပေါ့။

စိတ်တိုတာ ဒေါသ ပြစ်တာမဟုတ်သေးဘူး၊

လူကြီးတွေသူမတွေမှာ အဘိုးတွေအဘွားတွေမှာ တော်တော် သနားစရာကောင်းတယ်လို့ပြောရမှာပေါ့။ သူတို့တတွေကို သိပြီးသကာလ သူတို့တတွေအပေါ်မှာခွင့်လွှတ်ပြီးသကာလ ဆက်ဆံနိုင်ဖို့ဆိုတာ တော်တော်ခဲရင်းတယ်လို့ပြောရမှာပေါ့။ ကိုယ် တုန်းကတော့ သူတို့တတွေကပြောမယ်ဆိုရင်တော့ သူတို့က အကောင်းဆုံးဖြစ်အောင်တော့ထားလာခဲ့ကြတာပဲ။ ဒီထဲထဲမှာ အကောင်းဆုံး

ဖြစ်အောင် ကိုယ့်ကိုမွေးမြူတဲ့အခါမှာတော့ သူထားတဲ့အတိုင်း တကယ်လို့မှ မနေဘူးဆိုရင်လည်း ရိုက်တန်ရင်လည်း ရိုက်မယ်၊ ငေါက်တန်ရင်လည်း ငေါက်မယ်ပေါ့။ ဒါပေမယ့်လို့ မုန်းလို့ရိုက်တာ လည်းမဟုတ်ဘူး၊ မုန်းလို့ ငေါက်တာလည်း မဟုတ်ဘူး။ သူလိုချင်တဲ့ ပုံစံကိုရောက်လာဖို့ ပေါ်လာဖို့ရန်အတွက် သူနှိပ်ကွက်မှုလေးနဲ့ ဒါပြုပြင်တာလို့ ပြောရမှာပေါ့။

အဲလိုမျိုးလို သူကပြုပြင်ခဲ့တဲ့ သူဖြစ်ခဲ့တဲ့ ကိုယ်ကနေပြီး သကာလ သူ့ကျတဲ့အခါကျတော့ ရိုက်ပြောလို့လည်း မဖြစ်ဘူး၊ ငေါက်ပြောလို့လည်း မဖြစ်ဘူးဆိုတော့ အော် ဒါဆိုရင်တော့ ငေါက် လို့လည်းမဖြစ်၊ ရိုက်လို့လည်းမဖြစ်ရင် ဘယ့်နှယ်လုပ်မတုန်း ဆိုရင် တော့ ဘယ့်နှယ်မှလုပ်လို့မဖြစ်သလို ဖြစ်လာတဲ့ခါကျတော့ ကိုယ်က လည်း သူလုပ်တာရဲ့ ချိုးယွင်းချက်ပေါ်မှာ မှီပြီးခံစားရတာပေါ့။ ခံစား ရတော့လည်း ခံစားရတာ ဆိုးဝါးလာလို့ရှိရင် ဆိုးဝါးတဲ့ ခံစားချက် ရှိတဲ့သူက စကားပြောတဲ့အခါမှာလည်းပဲ ချုံချုံမြိန်မြိန်ကလေး မပြောနိုင်ဘူး။ ချုံချုံမြိန်မြိန်ကလေး ပြောတယ်ဆိုတာ စကားလုံးကို နိုင်နိုင်နင်းနင်းကလေးနဲ့ အေးအေးစက်စက်ကလေးပြောတာကို ဒါချုံချုံမြိန်မြိန်ပြောတယ်လို့ ပြောရတာပဲ။ နှုတ်ကလည်း မြန်လာတယ် စိတ်ကလည်းမြန်လာတယ်ဆိုတော့ အဲဒါကို စိတ်တိုတယ်လို့ ပြောရ တာပေါ့။ ဒါပေမယ့် ဒေါသဖြစ်တာတော့ မဟုတ်သေးပါဘူး။ ဒါကို လည်း ဒေါသဖြစ်တယ်လို့ဆိုလူပြီးတော်တော်များများ သိထင်တက် ကြတယ်။ အဲဒါမဟုတ်ဘူး။

တကယ်လို့ မီးခဲတက်နင်းမိတယ်ဆိုရင် မီးခဲကပူမှာပေါ့။ ပူတဲ့ လူတစ်ယောက်က အသာလေးခြေထောက်ကို ပြန်ကြွနေမှာ မဟုတ်ဘူး။ တက်နင်းမိရင်တော့ ထခုန်လိုက်မှာပဲဒါ။ အဲ အဲဒီလိုမျိုး ကိုယ်ခံစားချက်ဆိုးတဲ့အရာ တစ်ခုဖြစ်လာပြီဆိုရင် ဖြစ်တဲ့အတွက်

သူ့ရဲ့ ဒီ ခံစားချက်ကနေ လွတ်အောင်လုပ်တဲ့အတွက် လုပ်တဲ့အခါမှာ အပြောအဆို ဆိုရင်လည်း မြန်မြန်ပြောမယ်၊ သွက်သွက် ပြောမယ်။ စကားလုံးတွေက တိုတိုလေးပြောမယ်။ ဒီထဲမှာ အသံတွေက ကျယ် ချင်လည်းကျယ်သွားမယ်။ တိုတိုပြောတာဆိုတော့ ကျယ်ချင်လည်း ကျယ်မှာပေါ့၊ ကိုယ်လက်လှုပ်ရှားမှုတွေက သွက်သွက်တွေလှုပ် ရှားမယ်၊ မြန်မြန်တွေ လှုပ်ရှားမယ်။ အဲ့စိတ်ကလည်း တခါတည်း သွက်သွက်ပဲဖြစ်တယ်၊ မြန်မြန်ပဲဖြစ်တယ်။ အဲ့ဒါပြောမယ်ဆိုရင် စိတ်တိုတာလို့ ပြောရမယ်။ စိတ်တိုတယ်ဆိုတာ ဒေါသဖြစ်တာလို့ လူတွေကထင်ကြတယ်။ တကယ်တော့ **စိတ်တိုတာက ဒေါသ ဖြစ်တာမဟုတ်ဘူး။** စိတ်တိုပြီးနောက်ပိုင်းကျမှ အဲ့ဒီခံစားချက်ဆိုးပြီး နောက်ပိုင်းကျမှ ငါ့ခံစားချက်ဆိုးအောင် လုပ်တဲ့သူကိုတော့ သူ့ကို လည်း ဆယ်ဆလောက် ခံစားချက်ဆိုးအောင် ငါပြန်လုပ်မယ် ဆိုပြီး တော့ သူပြန်ဖျက်စီးတာမျိုးကမှ ဒါ **ဒေါသ**ဖြစ်တယ်လို့ ပြောရ တယ် ပေါ့။ ဒီဖျက်ဆီးတဲ့ အဖြစ်ကိုမရောက်သေးရင်တော့ ဒေါသဖြစ်တာ မဟုတ်ဘူးလို့ပဲ ပြောရမှာပေါ့လေ။

ကိုယ်ကလည်းပဲ သူလုပ်ထားတာရဲ့အချိုးမကျတာပေါ်မှာ မှီပြီး ကိုယ့်ပျက်စီးဆုံးရှုံးတာပေါ်မှာမှီပြီး မလုပ်ပါနဲ့ပြောတဲ့ထဲကတောင် လုပ်တယ်ဆိုပြီးတော့ ကိုယ်ကသူ့ကိုပြန်ပြီးတော့ ပညာပေးတာပေါ့ လေ။ ရိုက်လို့တော့မရဘူး။ သူကမှ ဒါအငယ်မှမဟုတ်တာကိုး။ ကိုယ့် တုန်းကသာ ဒါမျိုးသာသူကျူးလွန်ရင်တော့သူရိုက်မှာပေါ့။ ငေါက်လို့ လည်း မရဘူး။ သူကအငယ်မှ မဟုတ်ပဲ အကြီးဖြစ်နေတာဆိုတော့ အဘိုး၊ အဘွားတို့က အကြီးဖြစ်နေတာဆိုတော့ ငေါက်လို့လည်း မရဘူး။ ဒီတော့ဘာဖြစ်လဲ ကိုယ့်ဟာကိုပဲ တစ်ခါတည်းကို ဖျက်စီးတဲ့ အနေအထားမျိုးအရ ကိုစုလိုပေါ့တစ်ခါတည်း. . . အဲ့လိုမျိုးလို တုန့်ပြန်လိုက်တဲ့အခါကြတော့ သူကသူ့ရိုက်တာ နာသလို ရိုက်တာ

မဟုတ်တဲ့အတွက်ကလည်း နာလို့ကလည်း မဖြစ်ဘူး။ အဲ့လိုပဲ သူ့ငေါက်ရင်တော့ သူနာမှာပေါ့ စိတ်ဆိုးမှာပေါ့လေ။ အဲ့ဒီလိုမျိုးလို ငေါက်တာ မဟုတ်တဲ့အတွက် နာလို့ကလည်းမရဘူး။ အဲ့တော့ ဘာဖြစ်လဲဆိုတော့ နာလို့မရလို့ အဲ့ဒီလို သူလုပ်ပြတာက မနာဘူး လားလို့ မေးတော့လည်း သိပ်နာတယ်အဲ့ဒါ။ သိပ်နာတဲ့အခါကျတော့ မျက်နှာကို ဟိုဘက်လှည့်ပြီသူက ဒါကတော့ တိုက်ရိုက်ကြီး တစ်ခါ တည်းနဲ့ အပြီးလွဲသွားတာတော့ မဟုတ်ဘူး။ ပြန်တော့မလိပ်လို့ ပြောရ မှာပေါ့ဗျာ။ အဲ့ဒီအဖြစ်မျိုးကို ရောက်မယ်။

လူကြီးနှင့်လူငယ်ဆက်ဆံရေး အကောင်းဆုံးဗျူဟာလို့နေ

အဲ့ဒီ ကျုပ်တို့က လူကြီး လူငယ်ဆက်ဆံရေးမှာ မြေးသား တွေနဲ့ အဘိုး၊အဘွားတွေဆက်ဆံရေးမှာက သိပ်ကိုပဲဗျူဟာရှာ ရမယ်လို့ ပြောရမှာပေါ့ဗျာ။ သိပ်ကိုပဲဗျူဟာရှာပြီးတော့ အကောင်းဆုံး အနေအထားရောက်အောင် ဘယ်လိုကျင့်သုံးရမလဲလို့ဆိုတာကို ဉာဏ်ရှိသမျှနဲ့အကောင်းဆုံးရှာပြီး ကျင့်သုံးရမယ်။ အဲ့ဒီလို ကျင့်သုံးတဲ့ အခါမှာတော့ ခုနကတုန်းက မဝင်းရီ ပြောသလို ကဲ ဒီလိုဆိုရင် တို့ အဖေကလည်း အဖေဖြစ်တဲ့အတွက် သူ့လည်းပဲ အဦးထားပြီးတော့ ကျွေးသင့်တာပေါ့။ အဲ့တော့ တို့ အတူတူလည်းပဲ စားလို့ရှိရင် ဒါပြ သာနာက တက်တယ်ပေါ့။ ပြဿနာတက်တယ်ဆို ကိုယ့်သမီးလုပ်တဲ့ သူကလည်း အစောပိုင်းတုန်းက လူငယ်တို့ရဲ့ အသိအနေ အထား အရ သူဒီလိုမျိုးဖြစ်တယ်လို့ဆိုရင် ရွံ့ရှာဆက်စပ်မယ်ဆိုတာမျိုး ဖြစ်မှာ ပေါ့နော။ ရွံ့ရှာဆက်စပ်တာဆိုတာကိုက တော်တော်ကိုဆိုးတဲ့ဟာ တော့ မဟုတ်ပါဘူး။ ဘာဖြစ်လို့ တုန်းဆိုရင် ခုနတုန်းက အော် . . စားသုံးပစ္စည်းနဲ့ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းဟာ မဆက်စပ်သင့်ဘူးလို့ သင်ကြား

ထားပြီးပြီ။ သူ့ကိုပေးထားတဲ့အသိ တရားကနေပြီးတော့ ဒီအသိက လည်း ဖျောက်ဖျက်ပစ်ရမယ်အသိ မဟုတ်တဲ့အတိုင်းပဲ တစ်ခုဖြစ် တိုင်း သိသိနေတာမျိုး မဟုတ်ဘဲနဲ့ အမြဲတမ်းကို အော်တိုမတ်တစ် (automatic)သိနေအောင် မသိစိတ်မှာထိ သူထည့်ထားပြီးသွားပြီး ခေါင်းထဲမှာ။

အဲ့တော့ မသိစိတ်ထိထည့်ထားတဲ့ အခါကျတော့ ဒီလိုစွန့် ပစ်ရမယ့် ပစ္စည်းနဲ့ စားသုံးရမယ့်ပစ္စည်း ရောတာမျိုးဖြစ်ပြီဆိုရင် အဲ့ဒီ ထည့်ထားတဲ့ မသိစိတ်ကနေပြီးတော့ အော်တိုမတ်တစ် တုန့်ပြန်တယ်။ တစ်ခါတည်း နှလုံးနာတယ်တို့၊ ရွံရှာတယ်တို့၊ အော့ချင်အန်ချင်တယ် ဆိုတာမျိုးပေါ့လေ။ ဒါလည်း အပြစ်တင်ရမယ့်ဟာမဟုတ်ဘူး။ ဒီအဖြစ်ကလည်း တကယ်ကို သင့်မြတ်တဲ့အဖြစ်ပေါ့။ တကယ်ကို သင့်မြတ်တဲ့အဖြစ်ဖြစ်တဲ့အတွက် အဲ့ဒီအဖြစ်မျိုးကို တားလို့လည်း မကောင်းဘူး၊ ဆည်းလို့လည်း မကောင်းဘူး။ ဒီလိုမျိုးဖြစ်ရကောင်း လား ဆိုပြီးသကာလ ငေါက်ငန်းရိုက်ပုတ်လို့လည်း မကောင်းဘူး။ အဲ့ဒီလိုဆိုတော့ အဲ့ဒီလိုမျိုး ဖျက်စီးပစ်ရမယ့်ဟာ မဟုတ်တာဆိုတော့ ဒီနှစ်ခုကတော့ ပဋိပက္ခဖြစ်ပြီ။ ပဋိပက္ခဖြစ်ပြီဆိုတာ ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်နေပြီလို့ ဆိုလိုတာပါ။ ဒါတော်တော်ကြီးကို ရန်ဖြစ်နေတယ်လို့ ဆိုလိုတာမဟုတ်ပါဘူး။

အကောင်းဆုံးဗျူဟာ

ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်နေပြီလို့ဆိုတော့ ဒီဟာအတွက် အကောင်းဆုံးဗျူဟာအဖြစ်နဲ့ ဖြေရှင်းတဲ့နည်းကဘယ်လိုဖြေရှင်း ရမှာတုန်းဆိုရင် အဲ့ဒီလိုပေါ့ ကိုယ့်အဖေမို့၊ ကိုယ့်အဘိုးမို့ ဒါ အဦး ထားပြီးတော့ အမွန်အမြတ် ကိုယ်ကနေပြီးတော့ ကျွေးမွေးတယ် ဆို

တာမျိုး လုပ်တာမျိုးဟာ သင့်မြတ်ပါတယ်လို့ ပြောရမှာပဲ။ အဲ့ဒီလို မျိုးလုပ်တဲ့အတွက်လည်း သူ့ချနင်းတာမှ မဟုတ်ပဲ။ သူ့ကိုနိမ့်ချပြီး တော့တစ်ခါတည်း သူ့အခန်းကဏ္ဍကိုဖျောက်ပစ်လိုက်တာ မဟုတ်ဘူးလေ။ အဲ့ဒီလိုမဟုတ်တဲ့အတွက် အဲ့ဒီလိုမျိုး အဦးထားပြီးတော့ သူ့ကို ကျွေးထိုက်ပါတယ်လို့ ပြောရမှာပေါ့။ ကိုယ်စား ကြတဲ့အခါ မှာလည်း သူ့နောက်မှစားတာဖြစ်တဲ့အတွက် အဦးစားတာလည်း မဟုတ်ဘူးလေ။ ခွဲစားတာဖြစ်ပေမယ့် အဦးစားတာမဟုတ်ဘူးလို့ ဆိုကြပါစို့။ ခွဲစားတာကလည်း တို့ကရွံရှာတယ် စက်ဆုပ်တယ် ဒီအဘိုးကြီးနဲ့ အတူတူမစားချင်ပါဘူး။ သူ့ကို အရင်သာ ကျွေးလိုက် ပါလို့ဆိုတဲ့ဟာမျိုးနဲ့ ပီသွားအောင် အဲလို လုပ်ရင်တော့ ဒါကတော့ စော်ကားတာတစ်မျိုးဖြစ်လာပြီလို့ ပြောရမှာပေါ့လေ။ အဲ့ဒီလို စော်ကားတဲ့အနေအထားမျိုးလည်း မရောက်အောင် ဒါအကြီးမို့လို့ အဦးကျွေးလိုက်တာမျိုးဆိုတာ မျိုးကတော့ ကောင်းမွန် လှပါတယ်လို့ ပြောရမှာပေါ့။

ခုနက အလုပ်တွေလုပ်တဲ့အခါမှာလည်း မလုပ်စေချင်ဘူး လုပ်တယ်။ လုပ်တာ ဘာဖြစ်လို့ မလုပ်စေချင်တာတုန်းဆိုရင်တော့ သူ့ခေတ်သူ့အနေအထားအရ အချိုးကြအောင် လုပ်တာဖြစ်ပေမယ့် အချိုးကတော့ မကျတော့ဘူးလို့ပြောရမှာပေါ့ ဒီဘက်ခေတ်အနေ အထားအရ။ မကျတော့ဘူးဆိုရင် ဒါမလုပ်စေချင်ဘူး။ ပြီးတော့လည်း သူ့အသတ်ကြီးနေပြီဖြစ်တဲ့အတွက် ဒီလောက်လုပ်ငန်းကလေးမျိုး မလုပ်စေချင်တော့ဘူး။ ကိုယ့်ကဒီလို မျိုးတောင်ခိုင်းပြီး ကိုယ့်အိမ်မှာ ခိုင်းရမဲ့လူကလေးတစ်ယောက် လုပ်တဲ့လူ လုပ်နည်းကားမျိုးကို ကိုယ့်အဘိုး၊ ကိုယ့်အဘွား၊ ကိုယ့်အဖေ ကိုယ့်အမေကိုခိုင်းတယ်ဆိုရင် လည်း ဒါကလည်း မသင့်မြတ်သလို ဖြစ်နေတဲ့အတွက် မခိုင်းချင်ဘူး။ အဲ့လိုဖြစ်တဲ့အတွက် သူလုပ်တာ အချိုးမကျလို့အရဖြစ်ဖြစ် သို့မဟုတ်

သူမလုပ်သင့်တဲ့ ဒါသေးသေး သောသောအလုပ်ကို သူလုပ်နေရတယ်လို့ ဆိုတာမျိုးကို ကိုယ်မလုပ်စေချင်တာအရဖြစ်ဖြစ် မလုပ်စေချင်ဘူး။ အဲဒီလိုမလုပ်စေချင် လို့မို့လို့ ကိုယ်ကနေပြီးတော့ မလုပ်ဖို့ ပြောတာကို သူလုပ်တယ်ဆိုရင် မလုပ်ဘဲသူ နေလို့ရတဲ့အဆင့် ရောက်အောင် ကိုယ်ကနေပြီး အဲဒါလည်း လုံးပမ်းရမယ်လို့ ပြောရမှာပေါ့။ ဗျူဟာရှာရမှာပေါ့နော်။

အဲဒီလိုမျိုး အမျိုးမျိုးနဲ့ ဗျူဟာတွေရှာလိုက်ရင်တော့ ဒါအကုန်လုံးကိုပဲ ဆိုကြပါစို့ ခုနကပြောသလိုပေါ့ဆေးပုလင်း ချိုတဲ့ ဆေးပုလင်းဆိုရင် ကလေးတွေကမော့သောက်ပစ်တက်တာ။ ဥပမာ တစ်ခုချောင်းဆိုးပျောက်ဆေးရည်တို့လိုပတ္တမြားသွေးဆေးရည်တို့လိုပေါ့။ ကျုပ်တို့ငယ်ငယ်ကကျုပ်တို့အမရဲ့ ပတ္တမြားသွေးဆေး ရည်သောက်တဲ့ဟာကို သူကတော့ သွေးဆေးဆိုတော့ ချိုးချိုးချန်ချန်ပေါ့ ရောဂါမရှိရင် မသောက်ဘူး။ ရောဂါဖြစ်မှ သောက်တယ်ဆိုတော့ သူသိမ်းထားတာပေါ့ နောက်တစ်ခါဖြစ်ရင် သောက်ရအောင်ဆိုပြီး တော့။ သူ့သားလုပ်တဲ့ အခု ကျုပ်ကို လိုက်ပို့တဲ့ မောင်သိန်းထွန်းပေါ့။ သူကငယ်ငယ် သူက မော့သောက်ချလိုက်ပေါ့ ပတ္တမြားသွေးဆေးရည်တွေ အကုန်လုံးတခါတည်း။ သူကတော့ဘာပြောလဲဆိုတော့ သူက ဒို့အိမ်ထဲကပျားရည် သောက်ချလာပြီလို့ သူကဒီလို ပြောတာနော်။

ဟော ပတ္တမြားသွေးဆေးရည်သောက်တယ်လို့ မမှတ်ဘူး ပျားရည်တွေ သူသောက်လာပြီလို့ သူကပြောတာ။ ဟဲ့ အိမ်ထဲမှာ ပျားရည်မရှိပါဘူးဆိုပြီးတော့ သူ့အမေကလိုက်ရှာတော့ ပတ္တမြားသွေးဆေးတွေ သောက်မိကုန်ပြီ တခါတည်း။ အမှန်ကတော့ ဆေးဥစ္စာ ဒီလောက်ကြီးသောက်ဖို့တော့ ဘယ်ကောင်းပါ့မလဲပေါ့။ မကောင်းပေမယ့် သူသိတာမှ မဟုတ်တာဆိုတော့လည်း သူကလည်း

ပျားရည်ဆိုပြီးတော့ချတာပေါ့။ ချတော့လည်း သွေးဆေးတွေဆိုတော့ သွေးဆေးမို့ နည်းနည်း တော်သေးတာပေါ့။ အအေးပတ်ရုံလောက်ပဲ ပတ်မယ်လေ။ တခြားဆေးပူးတွေတို့ ဘာတွေတို့ဆိုရင်တော့ သေ မှာနော် ဒါ။

ဟိုကျပ်တို့ရဲ့ မြေးသားထဲက ကလေးလေးတစ်ယောက် ပါပဲ တူမ အငယ်ဆုံးက မွေးတဲ့ သားလေးပေါ့။ ကော့စတိတ်တွေနဲ့ အဘိုးလုပ်တဲ့သူက ဟိုးဒင်းဆေးတာ၊ ဘူးတွေ ခွက်တွေဆေးနေတာ။ ဆေးနေရင်းနဲ့ ကော့စတိတ်ကို ဟောလစ်လိုဟာလေးနဲ့ထည့်ထား တယ်။ အဲ့ဒါတွေကို သူကနို့တွေလို့ မှတ်ဟန်တူပါတယ်။ အတွင်းထဲ ကလည်း နို့တွေလိုမဟုတ်လား ကော့စတစ်ဆိုတာတော့။ မေ့ သောက်ပစ်လိုက်တာ တခါ။ သေကိုသေတာဗျာ။ အဲ့ဒီကလေးက။ ဒါပေမယ့်လို့ မျှို့လို့မကောင်းတာဆိုတော့ ပါးစပ်ထဲရောက်အောင် တော့ မျှို့ပုံမရပါဘူး။ မမျှို့ပေမယ့် လည်ချောင်းတွေက လောင်သွား ပြီ။ နည်းနည်းလေး အဲ့ဒါပါးစပ်ထဲ မမျှို့တာတောင် သေသေးတယ်လို့ ပြောရမှာ။ လည်ချောင်းကျဉ်းပြီးတော့ သွားပြီလေ။ သူတို့ဆို ဆေးရုံ တွေ ဆေးခန်းတွေနဲ့လည်း အများကြီးတော့ လုပ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သေတာပဲပေါ့။ ကလေးတွေကမသိဘူး။

ကလေးတွေကမသိတော့ မလုပ်သင့်တာလဲ လုပ်တယ်။ မလုပ်သင့်တာတွေ လုပ်တော့လည်း ထိခိုက်မှုတွေလည်းဖြစ်တယ် လို့ပြောရမှာပေါ့။ အဲ့ဒီထိခိုက်မှုတွေဖြစ်တာကို မဖြစ်အောင်ဆိုရင် မလုပ်နဲ့လို့လဲ ပြောလို့မရဘူး။ အဲ့တော့ဘာဖြစ်လဲ ဒီလိုမျိုးသူတို့ ထိနိုင်တဲ့အရာဆိုရင်ဖြင့် သူတို့လက်လမ်းမမီတဲ့နေရာပဲ ထားရတော့ တာပဲလို့ပြောရမှာပေါ့။ အဲ့တော့ ခင်ဗျားတို့ ကလေးတွေမွေးထား တာပဲ။ ဒီကလေးတွေကို ခင်ဗျားတို့ ထိန်းကျောင်းလည်းလာခဲ့တာပဲ။ ဒီကလေးတွေ အကျိုးနည်းနိုင်တဲ့အရာတွေ ခင်ဗျားတို့ ဒီလိုပဲ သိမ်း

သိမ်းဆည်းဆည်းနဲ့ နေလာခဲ့ရတာပဲ မဟုတ်လား။ ဒီတော့ လူကြီး ဆိုတဲ့ သူတွေကိုလည်းပဲ အဲ့ဒီလိုပဲ သူတို့လက်လမ်းမမီတဲ့နေရာကို သိမ်းသိမ်းဆည်းဆည်း နောက်တစ်ဖန်ပြန်လုပ်ရဦးမှာလို့ ဒီလိုပြော ရမှာပေါ့။

အဲ့ဒီလိုမဟုတ်ရင်တော့ စကားတွေနဲ့ ပြောရလိမ့်မယ်။ စကားတွေ ပြောတာတောင်လည်း သူကမရဘူးဆိုရင်တော့ တစ်ခါက နှစ်ခါ နှစ်ခါကသုံးခါဆိုရင်တော့ ခင်ဗျားတို့က စကားတွေနဲ့ ဖိရ လိမ့်မယ်။ စကားတွေနဲ့ ဖိပြီလို့ဆိုရင်တော့ သူတို့ တတွေကတော့ ခံရပြီပေါ့ဗျာ။ အဲ့တော့ ကိုယ်က သူတို့ကို ခံရစေချင်သလားလို့ ဆိုရင် နည်းနည်းမှ မခံရစေချင်ဘူး။ အဲ့တော့ နည်းနည်းမှမခံရစေချင်တာ ဖြစ်တဲ့အတွက် ဒီလိုမျိုးလည်းဖိရတဲ့အဖြစ်ကို မရောက်သင့်ဘူးပေါ့။ အဲ့ဒီလို ဖိရတဲ့အဖြစ်မရောက်အောင်ဆိုရင်လည်း ပြောရတဲ့ အဖြစ်ကို မရောက်မှ၊ ပြောကိုပြောနေရတဲ့ အဖြစ်ကိုမရှိတော့အောင်ထိ ကိုယ့် အိမ်က သူ့ရဲ့ အခန်းကဏ္ဍကို မှိန်သွားအောင် ကျင့်သုံးဖို့လိုတယ်။ သူ့အခန်းကဏ္ဍကို မှိန်သွားတာလည်း မဟုတ်ရဘူး။ ဆိုလိုတာက တော့ အိမ်ထဲက အခန်းကဏ္ဍတွေ ဖျောက်ပစ်တာလည်း မဟုတ်ရ ဘူး။ ကိုယ့်နဲ့ မျက်နှာချင်းရင်မဆိုင်ချင်တော့တဲ့အဖြစ်ကို ရောက်ရတာ လည်း မဟုတ်ဘူး။ ကိုယ့်နဲ့ စကားလက်ဆုံကြပြီးသကာလ မပြောဝံ တော့တဲ့အဆင့်၊ မပြောချင်တော့တဲ့အဆင့် သူပြောချင်တာကို တစ် လုံးတစ်လေလေးဖြစ်ဖြစ် သူ့ဘာသာသူ စေ့ထားရတဲ့ အဆင့်မျိုးထိ မရောက်ရမှ ကိုက်မှာ။

အဲ့ဒီလိုမျိုးရောက်ရတဲ့ အနေအထားဖြစ်သွားပြီဆိုရင်တော့ သူပြောတော့ပြောချင်တယ် ငါ့သားတို့က ကြိုက်မှကြိုက်ပါ့မလား၊ ငါ့သမီးတို့ ငါ့မြေးတို့က ကြိုက်မှကြိုက်ပါ့မလားဆိုတဲ့ဟာမျိုးနဲ့ ဒါသူ့ဖြစ်သွားလို့ သူ့ဘာသူ သူ့စကားလုံးလေးတွေကို ပြန်မျှထား

လိုက်ရတယ်ဆိုရင် အဲ့ဒီမျိုးထားလိုက်ရတာပေါ်မှာမှီပြီး သူတော့ဖြင့် ချုပ်တည်းသွားရပြီလို့ ဒီလိုပြောရမှာပေါ့။ အဲ့ဒီလိုမျိုးအဖြစ်ကို သူမ ရောက်အောင်လည်း ကိုယ်ကနေပြီးတော့ သူတို့ကိုကျင့်သုံး ဖို့လိုပါတယ်။ သူတို့ကို စကားစမြည်တွေလည်းပဲ အခါအခွင့် သင့်သ လောက် တက်နိုင်သမျှထိ ကိုယ့်အလုပ်တစ်ခုလုပ်တယ် ကိုယ့်လုပ်တာ ကို ကိုယ်လုပ်တဲ့အတိုင်းအထွာအတိုင်းကို အသိပေး အသိပေးနေ တာမျိုး အကုန်လုံးကိုယ့်ကို အူမချီးခါးမကျန် ငယ်ငယ်တုန်းက သူတို့ သိနေသလို သူတို့ကတော့ ဘာအခန်းကဏ္ဍမှ မရှိတော့ဘူးနော်။ မရှိတော့ပေမယ့် သူ့ကိုအသိပေးပြီးတော့နေတယ်။

အင်္ဂလန်ဘုရင်မကြီးလို့ဥပမာ

ဥပမာ ဒီကနေ့အင်္ဂလန်က ဘုရင်မကြီးပေါ့။ ဒါဘုရင်မကြီး ဆိုလို့ရှိရင် သူရှင်ဘုရင်ဖြစ်ပေမယ့် သူဘာအုပ်ချုပ်လို့ ရတော့တာမှ မဟုတ်ပဲ။ တိုင်းပြည်ကပဲ လူထုကပဲပြန်အုပ်ချုပ်နေပြီလေ။ လွှတ်တော် တွေကပဲဒါအုပ်ချုပ်နေပြီ။ အဲ့လိုဆိုတော့ သူနိုင်ငံရေးနဲ့ ပြတ်နေပြီ ပေါ့လို့ဆိုရင်မဟုတ်ဘူး။ အဲ့ဒီပြည်သူကတင်မြှောက်ထားတဲ့ အစိုးရ အဖွဲ့ရဲ့ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်တဲ့ အကြီးအကဲဖြစ်တဲ့ဝန်ကြီးချုပ်ပေါ့။ အဲ့ဒီ ဝန်ကြီးချုပ်က အဲ့ဒီ ရှင်ဘုရင်မကြီးကို သွားသွားပြီးတော့ သူ့နိုင်ငံမှာ လုပ်တာတွေကို အစီရင်ခံနေရတယ်။ ပြောနေရတယ်။ အဲ့လို ပြောပြီး နေတော့ ဒီရှင်ဘုရင်မကြီးက သိနေတာပေါ့။ အကုန်လုံးကို သူသိနေ တယ်။ သူပြောပိုင်ခွင့်မရှိပေမယ့်လည်းသိနေတယ်။ ဒီဝန်ကြီးချုပ်က လည်းပဲ ပုံမှန် ဒီရှင်ဘုရင်ကြီးကို သွားတွေ့ပြီးတော့ ပြောနေရတယ်။ အဲ့ဒါကတော့ ဆယ့်ငါးရက်တစ်ကြိမ်လား၊ တစ်လတစ်ကြိမ်လား၊ ဆယ်ရက်တစ်ကြိမ်လား တစ်ပတ်တစ်ကြိမ်လား အဲ့ဒါကတော့မေ့

သွားပြီ။ သွားတွေ့နေရတယ်။ အစီရင်ခံနေရတယ်လို့ ဒီလိုဆိုလိုတာ။
ဒီလိုနေ့တိုင်းတော့မဟုတ်ဘူးပေါ့။

အဲ့ဒီလိုမျိုးလိုသွားသွားပြီးတော့ အစီရင်ခံနေရတယ်။
အဲ့ဒါဘာဖြစ်တာတုန်း ဘုရင်မကြီးက ဘာလုပ်နိုင်သေးလို့လဲ၊ ဘာ
လုပ်တက်သေးလို့လဲလို့ မေးရင် သူ့ဘာမှ မလုပ်နိုင်တော့ဘူး။ သူ့ဘာ
မှ မလုပ်တက်တော့ဘူး။ ဒါပေမယ့်လို့ သူကတိုင်းပြည်ရဲ့ ဦးညောင်
ကြီးဆိုပြီးတော့ အကြီးအကဲကြီးဖြစ်နေတာဆိုတော့ သူ့ကိုသွား
သွားပြီးတော့ တိုင်းပြည်ထဲမှာ ဘာလုပ်မှာ ဘာဖြစ်နေတာ အယ်
အစရှိသဖြင့် အကုန်လုံးသွားပြီးတော့ တင်ပြနေရတယ်။ အဲ့ဒီလိုမျိုး
လုပ် ကိုယ့်အဘိုး၊ကိုယ့်အဘွား၊ ကိုယ့်မိ၊ကိုယ့်ဖလို့ဆိုတဲ့ လူကြီးတွေကို
ကိုယ့်လုပ်နေတဲ့လုပ်ရပ်တွေကို အကုန်လုံးသိနေအောင် အသိပေးကြ
ပါပေါ့။ . . . ။ ဒါပေမယ့်သူတို့ကိုယ်တိုင်ပါပြီးတော့ ဝင်ပြီးတော့၊ လုံးဝ
စွက်ဖက်ပြီးတော့ သူတို့ကကူညီတာမျိုး မခံရအောင်ပေါ့လေ။

သူတို့အကူအညီကို ကိုယ်ယူရတဲ့ အဖြစ်မျိုးမရောက်
အောင်အတွက် တက်နိုင်သမျှထိ ကိုယ့်လုပ်ငန်းလုပ်ကွက်တွေနဲ့ သူတို့
နဲ့ကို လက်လမ်းမမီတဲ့နေရာမှာ ငယ်ငယ်တုန်းက ကလေးတွေကို
ဆေးပုလင်းမှာ လက်လမ်းမမီသလို အဲ့ဒီလို လက်လမ်းမမီအောင်ထိ
သူတို့ကိုလည်း ထားပါ။ ကိုယ့်ကို စကားမပြောချင်တာ ကိုယ်နဲ့
မျက်နှာချင်းမဆိုင်ဝံ့တာ ကိုယ်နဲ့မျက်နှာချင်းမဆိုင်ချင်တာမျိုး အနေ
အထားမျိုးတော့ လုံးဝမလုပ်ကြပါစေနဲ့။ အဲ့ဒီကိုမရောက်အောင်
မွေးမြူပေးကြပါလို့ ဒီလိုပြောချင်ပါတယ်။

ဒါကျုပ်တို့ခုနစ်ကပြောပြပဲ ကျုပ်တို့အဘွားက အသက်
ရှစ်ဆယ်ကျော်အထိ ကျုပ်တို့အတွက် ဆွမ်းချက်နေတာဆိုတော့
မချက်စေချင်ဘူး။ အော် သူ့ခမျာသနားပါတယ်။ ဒီအချိန်ထိ ထမင်း
အိုး ချောင်ကနေ မထွက်ရသေးဘူးပေါ့ဗျာ ကျုပ်တို့ကတော့။ အဘွား

ခင်ဗျား ဆွမ်းမချက်နဲ့။ ကျုပ်တို့ကပြောတယ် တစ်ခါပြောတယ် မရဘူးချက်တာပဲ။ နှစ်ခါပြောတယ် မရဘူး ချက်တာပဲ။ နောက်သုံး ခါလောက်ရောက်တဲ့ အခါကျတော့ ကဲဒီလိုပြောလို့တော့မရဘူး။ ငါသူ့ကို နှိပ်ပြီးပြောမှပဲဆိုပြီးတော့ ကျုပ်ကပြောတာပေါ့ဗျာ။ ခင်ဗျား ကလို့ အသက်ရှစ်ဆယ်လောက် ဖြစ်လာပြီဆိုတော့ မျက်စိတွေက လည်းမှုန်နေပြီ။ ကဲဒီဟင်းအိုးထဲမှာ ဘာတွေကျသွားလဲ ဘာတွေ ဝင်သွားလဲဆိုတာ ခင်ဗျားဘယ်လိုလုပ် သိမှာလဲ။ အညစ်အကျေး စားရတာဖြစ်နေလိမ့်မယ် အဲ့တော့ခင်ဗျားချက်တာမဟုတ်ဘူး၊ မချက် နဲ့တော့။ အဲ့ဒီလို အချက်နဲ့အလက်နဲ့ အကြောင်းနဲ့ အကျိုးနဲ့ ပြော လိုက်တဲ့အခါကျတော့ သူက ဟင်. . ဆို သူဂုတ်ကျိုးသွားတယ် သူကလည်း တစ်ခါတည်း။

အဲ့ဒီခါကျ ကျုပ်ကလည်း ဘယ်စိတ်ကောင်းမှာတုန်း သူ့သက်သာအောင်ကိုယ်ကဖြင့်ပြောတာ။ တကယ်သူ့ဟာကို ရွံလို့ ပြောတာမဟုတ်ဘူး။ သူ့သက်သာအောင်ပြောခါမှ သူကပိုပြီး စိတ် ဆင်းရဲသွားပြီလို့ဆိုတော့ ခုနကလို ချောင်ကြိုချောင်ကြားပို့ လိုက် တာကြီးလို ဖြစ်သွားပြီမဟုတ်လား။ ကျုပ်က မြည်တက်သူ၊ တွန်တက် သူ၊ အပြစ်မြင်တက်သူလို့ သူကမြင်သွားပြီလို့ဆိုရင်တော့ ကျုပ်အပြစ် မြင်ခံရမှာကို သူစိုးတယ်။ သူ့အပြစ်ဖြစ်လို့ မဟုတ်ဘူး။ ကျုပ်တို့ကို အပြစ်မြင်တက်သူအဖြစ်နဲ့ ဒါရပ်တည်သွားမှာကို သူမလိုလားလို့ နော်။ သူချစ်သလို ကျုပ်တို့ကလည်းသူ့ကို ချစ်ပြီးနေစေချင်တာ မဟုတ်လား။ ကျုပ်တို့ကသူ့ကို အပြစ်မြင်တာတွေ များလာပြီဆိုရင် သူ့မချစ်တော့မှာလို့ ပြောရမှာပဲမဟုတ်လား။ ဒါကတော့ အပြန်ပြန် အလွန်လွန်တွေကတော့ အသေးစိတ် သိစိတ်နဲ့ မဟုတ်ပေမယ့်လို့ ပေါင်းလိုက်ရင်တော့ ဒီတိုင်းပဲလို့ပြောရမယ်ပေါ့နော်။ မသိစိတ်က ကို သိနေတဲ့အသိနဲ့ အဲ့လိုမျိုးဆိုတော့ ဟာ ခင်ဗျားဒီလိုဆိုရင်လည်း

ချက်ဗျာ ခင်ဗျားချက်ချင်သလောက် ချက်ဆိုပြီးတော့ ပြန်ပြီးတော့ကို သေသေချာချာခွင့်ပြုရတယ်။

အဲ့ဒီလိုပဲ အိမ်မှာအလုပ်တွေ လုပ်နေတယ်ဆိုရင်လည်း ကလေးတွေကတော့ အောက်သူတွေကိုး ကျုပ်ကပြောတယ်။ သူ့ရဲ့ မြစ်တွေပေါ့ဗျာ။ မြစ်တွေနဲ့ နောက်ပိုင်းတော့ သူကအတူတူ နေရတာကိုး။ အဲ့တော့ ဘာပြောသလဲဆိုရင်တော့ မင်းတို့ အမေကြီးနဲ့ အတူတူနေပါ။ အမေကြီးကို ကူညီစရာတွေကို မင်းတို့ ကူညီပါ။ သူကျွေးတာတွေကို မင်းတို့စားပြီးတော့ မင်းတို့အလုပ်ကိုလုပ်ပါ။ အဲ့လိုမျိုးလို ကျုပ်ကသူတို့ကိုထားထားတယ်။ ထားထားတဲ့အခါကျတော့ သူတို့ကလည်း အဲ့ဒီလိုပဲလုပ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့်လို့လဲပဲ အမေကြီးက အလုပ်လုပ်နေတာတွေ ဘာတွေကိုတော့ သူတို့မလုပ်စေချင်ဘူးပေါ့လေ။ မလုပ်စေချင်တော့ ဟိုလိုတား ဒီလိုတားထားမှာပေါ့။ တားရင် အမေကြီးက ခုနတုန်းကပြောတဲ့ အတိုင်းပဲဖြစ်တယ်။

ဖြစ်တော့ ကျုပ်ကပြောတယ် အမေကြီးမလုပ်ချင်တာ မှန်ရင် ဘာတစ်ခုမှ မလုပ်ခိုင်းရဘူး။ ကလေးတွေကို ပထမပြောလိုက်တယ်။ နောက်အမေကြီးလုပ်ချင်တာမှန်ရင် ဘာတစ်ခုမှ မတားရဘူး။ အမေကြီးလုပ်ချင်လို့ လုပ်တာဆိုရင် လွတ်လွတ်လပ်လပ် လုပ်ခွင့်ပေးရမယ်။ အမေကြီး မလုပ်ချင်လို့ မလုပ်တာဆိုရင်တော့ လုံးဝအလုပ်မခိုင်းရဘူးလို့။ အဲ အဲ့ဒီလိုမျိုးလို သူတို့ကိုပြောရတယ်။ ဒါသူတို့ရင်ဆိုင်နေရတဲ့ ပြဿနာကတော့ သူတို့ကတော့ တောမှာနေကြတဲ့ သူအချင်းချင်း ခုနက ရွံတဲ့ရှာတဲ့ ပြဿနာမျိုးကတော့ ရှိကောင်းလည်းရှိမယ်၊ ရှိကောင်းလည်း ရှိချင်မှရှိမယ် မသိဘူး။ နောက် အမေကြီးလုပ်လို့ ကောင်းအောင်လုပ်လို့ မကောင်းဘဲနဲ့ ပျက်စီးသွားတာမျိုးဆိုရင် ရှိချင်လည်း ရှိမယ်၊ ရှိကောင်းမှလည်း ရှိမယ် မရှိလို့တားတာလည်း ဖြစ်ချင်ဖြစ်မယ်၊ ဒါမှမဟုတ် သိပ်အိုနေပြီ ဖြစ်တဲ့ ဒါဘုန်းကြီး

တို့ရဲ့၊ တို့ဦးလေးတို့ရဲ့အဘွား၊ ဒါ အဲ့လိုဖြစ်တဲ့အတွက် ဘုန်းကြီးက သူကို ဒါသူနဲ့အတူတူဆိုတဲ့အတိုင်း သူကပဲ အလုပ်တွေလုပ်နေပြီး ဒို့ကမလုပ်ဘူးလို့ဆိုရင် ဘုန်းကြီးက ငါတို့ ဆူနေမလား။ အဲ့ဒီလိုမျိုးနဲ့ တားတာဖြစ်ချင်လည်း ဖြစ်မယ်။

ဘာပဲဖြစ်နေနေ သူတို့က တားတာပေါ့လေ၊ လူကြီး အလုပ်လုပ်ဖို့ရန်အတွက်ဆိုရင်တော့။ အဲ. . အဲ့ဒီတားတာကို အမေကြီးက ခုနကလို စိတ်မကောင်းဖြစ်တဲ့အခါမှာ မတားနဲ့။ လုပ် ချင်တာဆိုရင်တော့ အကုန်လုပ်ပါစေ။ သူလုပ်နိုင်တာပဲ လုပ်လိမ့်မယ်။ မလုပ်နိုင်တာဆို မလုပ်ဘဲနေလိမ့်မယ်။ မလုပ်ချင်တာ ဆိုရင်တော့ လုပ်နိုင်တာဖြစ်ဖြစ်မလုပ်နိုင်တာဖြစ်ဖြစ် မခိုင်းနဲ့လို့ အဲ့ဒီလိုမျိုး ပြော ရတယ်။

လူကြီးသူမတွေကို မေတ္တာထားပါ

ဒီတော့ဗျာ ကိုယ့်ကလူကြီးသူမနဲ့ နေတဲ့အခါမှာတော့ လူကြီးသူမတွေအပေါ်မှာ ခင်ဗျားတို့လည်း မေတ္တာထားနေကြမှာ ပဲလို့ပဲ သိပါတယ်။ မေတ္တာထားပါလို့ဒီလိုပြောရမယ်။ ခုနကထား ခဲ့ပြီးပြီ မေတ္တာထားခဲ့ပြီးပြီလို့ဆိုတဲ့ အတိုင်းအထွာထက်ပိုပြီး မေတ္တာထားပါ။ မေတ္တာထားတဲ့အခါမှာ မေတ္တာကလေးပဲထားပြီး တော့ ငါတို့အဖေဖြင့် ချမ်းသာစေချင်လိုက်တာ ငါတို့ အဘိုး၊ အဘွား တွေဖြင့် ကျန်းမာစေချင်လိုက်တာ ချမ်းသာစေချင်လိုက်တာလို့ ဆိုပြီး ကျန်းမာပါစေ ချမ်းသာပါစေလို့ မေတ္တာထားမနေနဲ့။ အရင်တုန်းက မေတ္တာထားတာထက်ပိုပြီးထားပါလို့ ဆိုတာကတော့ အရင်တုန်းက သူ့ကို ချမ်းသာစေချင်လို့ ထားပေမယ့် ဒါပေမယ့် သူကနေပြီးတော့ သူ့ရဲ့စိတ်ထားအရ သူတို့လိုလုပ် ဒီလိုလုပ်လုပ်တာလေးတွေ အပေါ်

မှာမှီပြီး ကိုယ့်မှာ ဝိရောဓိ သဘောမျိုး ဖြစ်ရတာတွေရှိတယ်ပေါ့။
အဲဒါကလေးတွေကိုယ် တက်နိုင်ရင် ဖြစ်လာရင် ခွင့်လွှတ်ပါ။

ဖြစ်မလာအောင် အနေအထားထားပြီးတော့ ဒီလေးဘက်
သွား ကလေးလေးတစ်ယောက်ကို စောင့်ရှောက်သလိုမျိုး သူတို့ကို
လည်း အရိပ်တကြည့်ကြည့် စောင့်ရှောက်ပါပေါ့။ ကိုယ်မွေးထားတဲ့
ကလေးလေးကိုအရိပ်တကြည့်ကြည့် စောင့်ရှောက်ရတယ် မဟုတ်
လား။ တော်တော်ကြာကျပြီး ကျိုးသွားပြန်ဦးတော့ မဟုတ်လား။
ဒါလည်း သူ့ချစ်လှလို့ စောင့်ရှောက်တာထက် ကျိုးသွားရင်ကိုယ်ပဲ
ဝန်တစ်ခုတက်လာတာပဲ မဟုတ်လား။ တော်တော်ကြာ ငယ်ငယ်ရွယ်
ရွယ်ကလေးနဲ့ မျက်စိများကန်းသွားမလားပေါ့။ သူ့ကန်းသွားမှာ စိုး
ရိမ်လို့ စောင့်ရှောက်တာထက် သူ့ကန်းသွားရင် အကန်းအမေ၊ အဖေ
က တာဝန်တွေ မနည်းတက်လာမှာ မဟုတ်လား။ ဒီတော့ ပြောမယ်
ဆိုရင် သူ့ချစ်လို့ ဆိုတာလည်း သူ့ချစ်လို့ ဆိုတာထက် ကိုယ့်ကိုကိုယ်
ချစ်တာလို့ပဲပြောရမှာပါ။ အဲ့ဒီလိုမျိုး ကိုယ့်ကလေးလေးတွေကို
စောင့်ရှောက်ခဲ့သလို ကိုယ့်မိ ကိုယ့်ဖ ကိုယ့်ဘိုး ကိုယ့်ဘွားဆိုတဲ့
သူတွေကိုလည်း အဲလောက်စောင့်ရှောက်နိုင်တဲ့အဆင့်ထိ၊ သူတို့
မလုပ်သင့်တာကိုမလုပ်ဘဲနေရအောင်ထိ၊ မလုပ်ရမယ့်ဟာကို
တာမြစ်နိုင်တဲ့အဆင့်ထိ ရောက်အောင်နော် တားမြစ်ဆိုတာ ခုနက
နှုတ်နဲ့ တားတာမျိုး၊ သူခံစားရတဲ့ ခံစားမှုမျိုး ပေးတဲ့ တားမြစ်တာမျိုးနဲ့
မဟုတ်ဘဲ၊ သူ့ကို အထီးကျန်ဖြစ်သွားစေတဲ့ ဟာမျိုးမဖြစ်အောင်ပေါ့
နော်။ အဲ့ဒီလိုမျိုးနေထိုင်နိုင်အောင် ခင်ဗျားတို့က ရှာကြံကြပါ။ ကြိုးစား
ကြပါလို့ပြောရမယ်။

ဒီတော့ပြောမယ်ဆိုရင် ကိုယ့်မိကိုယ့်ဘ၊ ကိုယ့်ဘိုး ကိုယ့်ဘွား
တွေကို ဆထက်တစ်ပိုး တိုးပြီးတော့ချစ်ကြပါ။ သူတို့ကို သိပ်ပြီးတော့
ကို လူရာသွင်းပြီးတော့ သိပ်ကိုပဲ သူတို့ဖြင့် အရေးအရာရှိတဲ့ ကိုယ့်

အိမ်ရဲ့ အရေးအရာရှိတဲ့ လူတစ်ယောက်လို့ဆိုတဲ့ ဘဝကနေပြီးတော့ ခင်ဗျားတို့က ရာထူး မချလိုက်ကြပါနဲ့။ တက်နိုင်သမျှပဲ သူတို့ဟာ တော့ဖြင့် တို့အတွက်တော်တော်ကို အခန်ကဏ္ဍရှိသေးတဲ့ သူပဲလို့ ဆိုတာ သူတို့ သိနေနိုင်တဲ့အဆင့်ထိ ခင်ဗျားတို့က ဖန်တီးနိုင်ကြပါ စေလို့ ပြောရမယ်နော်။

အဲ့ဒီလိုများ ဖန်တီးနိုင်တယ်လို့ဆိုရင်တော့ ခင်ဗျားတို့ အဘိုး အဘွား အဖေ အမေဆိုတဲ့ သူတွေကို ခင်ဗျားတို့က ငယ်ငယ် တုန်းက ချစ်တယ်လို့ဆိုတဲ့ မသိနိုးနား မေတ္တာလေးလောက်နဲ့ ချစ်တာ တင်မကပဲနဲ့ အဲ့ဒီမေတ္တာပေါ်မှာ ခင်ဗျားတို့က ပညာတွေပါ စွက်ပြီး တော့ ချစ်နိုင်ကြတဲ့သူတွေဖြစ်တယ်လို့ ပြောရမှာပါ။ အဲ့ဒီလို ခင်ဗျား တို့က ပညာပါစွက်ပြီးသကာလ ကိုယ့်ချစ်ပါတယ်ဆိုတဲ့ မေတ္တာတရား ကိုပွားနိုင်ရင်တော့ ခုနကပြောခဲ့တဲ့ ဆထက်တပိုး တိုးပြီးတော့ ခင်ဗျားတို့ မေတ္တာပွားတာဖြစ်မှာပါ။ အဲ့ဒီလို ဖြစ်နိုင်ကြပါစေလို့ပဲ ကျုပ်ဆန္ဒပြုမယ်နော်။ ကျုပ်ဆန္ဒပြုတာကို ဝမ်းသာကြတယ်ဆိုရင် သုံးကြိမ်လောက်သာခူခေါ်ပြီးတော့ ကျုပ်ပြောဆိုစကား နိဂုံးချုပ်ကြ တော့စို့နော့ . . . . ။

(သာဓု . . . သာဓု . . . သာဓု . . .)

ကျန်းမာပါစေနဲ့ မေတ္တာသုတ်တံရဲ့
မေတ္တာပို့ချက်အရ
ဒီကနေ့ ပို့နေကြပေမယ့်
ဒါကသစ်သစ်ပြေမယ်ဆိုရင်တော့
ပျစ်ပျစ် သွေးသောက်ဆိုတဲ့ ဟိုစကားပုံလိုပဲ . . .

စာမျက်နှာ (၂၂)